

BIULETYN INFORMACYJNY

Nr 15 - lipiec 2016

ISSN 2300-4347

80-850 Gdańsk, ul. Rajska 6 ♦ tel. +48 58 321 84 84 ♦ www.gdansk.enot.pl ♦ e-mail: sekretariat@gdansk.enot.pl

Pomorskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo - Technicznych NOT w Gdańsku

Naczelna Organizacja
Techniczna Federacja
Stowarzyszeń Naukowo-
Technicznych

Politechnika
Wrocławska

Wrocławska Rada
Federacji Stowarzyszeń
Naukowo-Technicznych NOT

Politechnika
Warszawska

Rada Polskich
Inżynierów w
Ameryce Północnej

INŻYNIEROWIE POLSCE I ŚWIATU

TECHNIKA—CZŁOWIEKOWI

III ŚWIATOWY ZJAZD
INŻYNIERÓW POLSKICH

XXV KONGRES
TECHNIKÓW POLSKICH

Europejska Federacja
Polonijnych Konferencja
Rektorów Polskich

Konferencja Rektorów Polskich
Uczelni Technicznych

Akademia Inżynierska
w Polsce

Rada Główna Instytutów
Badawczych

2016 - XX jubileuszowa edycja Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości

Kalendarium

- 9 maja** - spotkanie z Prezesami SNT dotyczące wypracowania uwag PR FSNT NOT w Gdańsku do projektu PZPWP, PZPOMGGS
- 11 maja** - spotkanie Klubu Pomorskiej Nagrody Jakości
- 11 maja** - spotkanie organizacyjne dotyczące konferencji o Lasach Trójmiejskich
- 12 maja** - posiedzenie Zarządu
- 13-14 maja** - krajowy walny zjazd delegatów PSRWN
- 16 maja** - spotkanie dotyczące stanowiska PR na temat projektu nowego statutu
- 20 maja** - konferencja Rady Regionalnej FSNT NOT w Słupsku
- 30 maja** - posiedzenie Kapituły Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości
- 24 maja** - walne Zgromadzenie Wspólników Spółki IMO-GEOR
- 31 maja** - spotkanie biznesowe „Rozwój Towarowego Transportu Kolejowego oraz modernizacja Infrastruktury Kolejowej Kluczem do sukcesu Województwa Pomorskiego (Gateway Region)”
- 2 czerwca** - Jubileusz 70- lecia SGP – Bałtycki Kongres Geodezyjny
- 2 czerwca** - Jubileusz 70 – lecia SITK RP – Gala w Warszawie
- 03 czerwca** - Lęborskie Dni Energii
- 6 czerwca** - konferencja Westerplatte jako symbol
- 8 czerwca** - spotkanie Klubu Pomorskiej Nagrody Jakości
- 9 czerwca** - konferencja Lasy Trójmiejskie
- 13 czerwca** - gala jubileuszowa Konkursu o Tytuł Młodego Innowatora
- 16-18 czerwca** - XXV Kongres Techników Polskich i III Światowy Zjazd Inżynierów
- 17 czerwca** - Walne Zgromadzenie Klastra KLTPP – przedstawienie PR FSNT
- 20 czerwca** - posiedzenie Kapituły Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości
- 23 czerwca** - posiedzenie Zarządu
- 23 czerwca** - posiedzenie Pomorskiej Rady
- 24 czerwca** - uzyskanie certyfikatu ISO 9001 przez Biuro Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku

---

Wydarzenia

Rozstrzygnięcie IX edycji Ogólnopolskiego Konkursu o tytuł „Młodego Innowatora”

Z ogromną radością informujemy, iż Jury IX edycji Ogólnopolskiego Konkursu o tytuł „Młodego Innowatora” 2015/2016 przyznało I miejsce za projekt „ADSM AUTOMATYCZNY SYSTEM MEDYCZNY”, który został przygotowany pod kierunkiem mgr Przemysława Kasprowicza przez zespół uczniów klasy II V Liceum Ogólnokształcącego im. Zbigniewa Herberta w Słupsku: Jonathana Spaczyńskiego, Kamila Kaczmarkiewicza i Patryka Golisa.

13 czerwca w Warszawskim Domu Technika odbyła się

uroczystość wręczenia nagród, w której uczestniczył przedstawiciel Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku, Dyrektor Biura Waldemar Cezary Zieliński. Serdecznie gratulujemy Młodym Innowatorom i życzymy wielu równie innowacyjnych pomysłów oraz dalszych sukcesów.

BW

XXV KONGRES TECHNIKÓW POLSKICH III ŚWIATOWY ZJAZD INŻYNIERÓW POLSKICH

WROCLAW 16 - 18 CZERWCA 2016

dr inż. Jan Bogusławski
Prezes PR FSNT– NOT
w Gdańsku

XXV Kongres Techników Polskich odbył się jednocześnie z III Światowym Zjazdem Inżynierów Polskich.

Honorowy Patronat objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda, natomiast na czele Komitetu Honorowego stanął Jarosław Gowin, Wicepremier i Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Ograniczony z konieczności czas trwania III SZIP i XXV KTP nie pozwolił na zaprezentowanie wszystkich osiągnięć

nauki i techniki, powiedziała Prezes FSNT NOT, Pani Ewa Mańkiewicz– Cudny, otwierając obrady. Dlatego III Światowy Zjazd Inżynierów Polskich postanowiono zorganizować wspólnie z XXV Kongresem Techników Polskich. Na miejsce tego spotkania bardzo szerokiej reprezentacji polskich inżynierów wybrano Wrocław, będący w 2016 roku kulturalną stolicą Europy. A do współorganizacji zaprosiliśmy: Konferencję Rektorów Polskich Uczelni Technicznych, Radę Polskich Inżynierów w Ameryce Północnej, Europejską Federację Polonijnych Stowarzyszeń Naukowo– Technicznych, Akademię Inżynierską w Polsce, Radę Główną Instytutów Badawczych, Politechnikę Warszawską, Politechnikę Wrocławską oraz Wrocławską Radę Federacji Stowarzyszeń Naukowo– Technicznych NOT.

Program XXV Kongresu Techników Polskich i III Światowego Zjazdu Inżynierów Polskich

I Dzień—Rola Inżynierów w gospodarce. Obrady odbyły się w Domu Technika, siedzibie Wrocławskiej Rady FSNT NOT

Sesja plenarna

Rola Inżynierów w konkurencyjnej gospodarce

Konferencje naukowo– techniczne (sesje tematyczne– równoległe)

Znaczenie społeczne i gospodarcze stowarzyszeń naukowo– technicznych w kraju i za granicą

Polska elektryka– raport z II Kongresu Elektryki Polskiej

Żywność dla przyszłości—zrównoważony łańcuch dostaw od zasobów do konsumentów

Oferta Polonii dla małych i średnich przedsiębiorstw

Konferencje naukowo– techniczne (sesje tematyczne– równoległe)

Co po XXIV Kongresie Techników Polskich?

Transportowe perspektywy– Polska, Europa i świat

Information technology– perspektywa rozwoju– urządzenia i aplikacje

Rozwój gospodarki a ograniczenia emisji CO₂ –przykłady światowe, problemy polskie

II Dzień– Wyzwania i oczekiwania. Obrady odbyły się w Politechnice Wrocławskiej.

Sesja plenarna

Kształcenie i kariery inżynierskie w perspektywie globalizacji i rozwoju techniki– perspektywy dla młodych

Sesja plenarna

Gospodarka a nauka: Współpraca nauki z biznesem

Konferencje naukowo– techniczne (sesje tematyczne– równoległe)

Technika a zdrowie

Infrastruktura– Budownictwo– BIM (Building Information Modeling)

Gospodarka wodna; zmiany klimatyczne

Strefa wolnego handlu między USA a UE—wpływ na gospodarkę

Rola inżynierów w reindustrializacji

Pomorską Radę FSNT Not reprezentowali na zjeździe: Jan Bogusławski, Henryk Paszkowski, Bożenna Kawalec– Pietrenko, Waldemar Zieliński oraz Mirosław Murczkiewicz. Z ciekawszych konferencji, w których brali udział przedstawiciele Pomorskiej Rady trzeba wymienić:

- Transportowe perspektywy– Polska, Europa i świat
- Infrastruktura– Budownictwo– BIM
- Rola inżynierów w reindustrializacji

Spotkania na konferencjach były okazją do wręczenia moderatorom dyskusji książki profesora Andrzeja Januszajtisa „Z dziejów gdańskiej nauki i techniki.

Wśród kilkudziesięciu wybranych przykładów z ogromnego dorobku polskich inżynierów, uczelni technicznych i instytutów naukowych, które zostały przedstawione w dodatku specjalnym „Przeglądu Technicznego”, niestety brak jest przedstawicieli Wybrzeża.

Ale usłyszeliśmy także w trakcie obrad, iż inżynierowie z Politechniki Gdańskiej plasują się między tymi z największą liczbą zgłoszonych wniosków patentowych w roku 2015(29).

Przesłanie XXV Kongresu Techników Polskich i III Światowego Zjazdu Inżynierów Polskich

Naczelna Organizacja
Techniczna Federacja
Stowarzyszeń Naukowo-
Technicznych

Politechnika
Wrocławska

Wrocławska Rada
Federacji Stowarzyszeń
Naukowo-Technicznych NOT

Politechnika
Warszawska

Rada Polskich
Inżynierów w
Ameryce Północnej

Europejska Federacja
Polonijnych Konferencji
Rektorów Polskich

Konferencja Rektorów Polskich
Uczelni Technicznych

Akademia Inżynierska
w Polsce

Rada Główna Instytutów
Badawczych

XXV Kongres Techników Polskich (XXV KTP) odbywający się wspólnie z III Światowym Zjazdem Inżynierów Polskich (III ŚZIP), we Wrocławiu (16-18.06.2016 r.) ma na celu podkreślenie jedności polskich inżynierów mieszkających i pracujących zarówno w Polsce jak i poza nią. Jest to również nawiązanie do tradycji I Zjazdu Techników Polskich, który odbył się w 1882 r. w Krakowie, na który przyjechali inżynierowie z trzech zaborów oraz z emigracji.

Uczestnicy XXV KTP i III ŚZIP, polscy inżynierowie przybyli z całego kraju i z zagranicy, stwierdzają, iż przed Polską stoją ogromne zadania cywilizacyjne. W ich wypełnianiu uczestniczy społeczność techniczna, podobnie jak czynili to nasi poprzednicy w XIX i XX stuleciu.

Wobec rewolucji cyfrowej i czwartej rewolucji przemysłowej (Industria 4) wielkiego znaczenia nabiera odpowiednia strategia rozwojowa. Dlatego środowisko techniczne z zadowoleniem przyjęło Plan Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (plan premiera Morawieckiego). Uczestnicy XXV KTP i III ŚZIP wyrażają przekonanie i oczekują, iż wnioski z bogatych merytorycznie sesji plenarnych i konferencji naukowo-technicznych będą uwzględnione w dalszych pracach nad tym Planem. Jego realizacja będzie bowiem wymagała współdziałania różnych środowisk zawodowych. Bardzo ważną rolę mają do spełnienia twórcy techniki. Bez ich udziału trudno urzeczywistnić nawet najlepszy i najambitniejszy plan nastawiony na skokowy przełom gospodarczy. Potrzebne jest stworzenie mechanizmów, umożliwiających wprowadzenie „gospodarki opartej na wiedzy i informacji”, a nie tylko na surowcach, zasobach naturalnych oraz taniej sile roboczej.

W tym celu należy m.in.: być przygotowanym na poniesienie ryzyka; wspierać przepływ ludzi z przemysłu do nauki i z nauki do przemysłu (doktoraty osób zatrudnionych w biznesie); wprowadzić finansowanie zespołów badawczych, a nie tylko określonych tematów.

Zadaniem dla rządu i parlamentu jest więc wypracowanie bodźców motywujących przemysłowców do wykorzysta-

nia w praktyce osiągnięć polskiej myśli technicznej. Uczestnicy XXV KTP i III ŚZIP popierają postulat zgłaszany na wielu spotkaniach inżynierskich. Dotyczy on zwiększenia nakładów na naukę ze środków budżetowych do 1% PKB. Praktyka wskazuje, że ta graniczna wartość wyzwala po stronie biznesu zdecydowany wzrost zainteresowania wspólnym inwestowaniem w programy badawczo-rozwojowe. Przedsiębiorcy, którzy korzystają z potencjału polskich uczelni i instytutów badawczych, mogą być uprzywilejowani przez wsparcie w postaci różnego rodzaju instrumentów finansowych i podatkowych, pozwalających obniżyć koszty działalności.

Szczególnego znaczenia nabiera edukacja, jakość kształcenia i prowadzenia badań oraz relacje i powiązania bazujące na istniejących instytucjach, uniwersytetach, inkubatorach przedsiębiorczości, centrach transferu technologii, producentach itp. Szczególnie ważne jest współdziałanie państwa i organizacji pozarządowych w stworzeniu młodym ludziom szans na rozwój zawodowy oraz godny poziom życia.

Doświadczenia ostatnich lat wskazują, iż w krajach, które odniosły sukces rozwojowy, to państwo, odegrało kluczową rolę w powstaniu przełomowych innowacji, takich jak komputer, Internet, GPS czy np. telefonia komórkowa. Internet nie powstałby bez amerykańskiej Agencji Zaawansowanych Badań Obronnych (DARPA). Polsce są niezbędne dobrze zdefiniowane zamówienia rządowe, które wynikają z naszych własnych specyficznych potrzeb, dające szanse rozwoju badań i technologii, które zaspokajają te potrzeby, znalazłyby również znacznie szersze wykorzystanie w świecie – polska specjalność, polska marka. W planowaniu rozwoju jest więc ważne, aby nasz kraj znalazł własne nisze technologiczne. Umożliwiają one wejście na rynek zaawansowanych technologii bez konieczności konkurowania na całym froncie technologicznym. Polskie środowiska techniczne, uczelnie, instytuty badawcze, instytucje biznesowe i stowarzyszenia, zarówno z kraju jak i z ośrodków polonijnych, oferują rządzącym

współdziałanie w realizacji ambitnego programu nakierowanego na to, co da sukces.

Właściwe określanie celów rozwojowych i zapewnienie możliwości ich realizacji nie jest jedynie funkcją ilości dostępnych środków finansowych, ale również jakości funkcjonowania systemu zarządzania w sektorze publicznym. Sposób funkcjonowania tego systemu decyduje bowiem w znacznej mierze o zdolności do reagowania państwa na strategiczne wyzwania pojawiające się we współczesnym świecie.

Najlepszy plan będzie miał szanse na realizację, jeśli zostanie zaakceptowany społecznie. W tym względzie rządzący powinni znacznie szerzej skorzystać z ogromnego potencjału merytorycznego i doświadczenia niezależnych organizacji pozarządowych, inicjujących oraz inspirujących swymi analizami i ekspertyzami, debatę publiczną na temat strategii rozwoju państwa jak i poszczególnych dziedzin jego funkcjonowania.

Przykładem takiej ekspertyzy jest raport „Energia elektryczna dla pokoleń” przygotowany przez środowisko polskich elektryków (z inspiracji Stowarzyszenia Elektryków Polskich) z udziałem specjalistów z różnych dziedzin nauki i techniki (naukowców i praktyków) mających wpływ na bezpieczeństwo energetyczne Polski w ujęciu globalnym.

Takich pogłębionych merytorycznych analiz sporządzanych przez gremia techniczne reprezentujące różnorodne środowiska (akademickie, instytutowe, gospodarcze i stowarzyszeń naukowo-technicznych) wypracowano już wiele. Przyszła pora, by rządzący zechcieli się z nimi zapoznać i zaprosić twórców techniki do ich współrealizacji.

W polityce państwa nawiązujemy do historii Polski, z której jesteśmy dumni. Integralną jej częścią są sukcesy wybitnych polskich naukowców, inżynierów i wynalazców. Wiedza o ich dokonaniach powinna dotrzeć do młodego pokolenia. Miejscem, gdzie mogą ją poznać jest Muzeum Techniki i Przemysłu prowadzone przez FSNT-NOT. Na tym Muzeum wychowały się pokolenia wspaniałych twórców techniki. Uczestnicy XXV Kongresu Techników Polskich i III Światowego Zjazdu Inżynierów Polskich zwracają się do władz RP o uczynienie tej placówki Muzeum Narodowym i zapewnienie niezbędnego finansowania.

Uczestnicy XXV KTP i III ŚZIP wyrażają przeświadczenie, że priorytetami najbliższego okresu działania państwa powinno być tworzenie warunków do inwestowania w edukację, naukę i rozwój techniczny w powiązaniu z praktyką przemysłową i skorzystaniem z ogromnego potencjału oraz doświadczenia polskich inżynierów z kraju i zagranicy.

Konferencja Inteligentne specjalizacje—co dalej?

21 kwietnia w Gdańsku odbyła się konferencja pt. „Inteligentne specjalizacje—co dalej?”, zorganizowana przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego oraz Fundacją Konrada Adenauera. Debata dotyczyła tego, jak skutecznie wdrażać politykę inteligentnych specjalizacji, a w szczególności jak stymulować

przedsiębiorstwa do poszukiwania atrakcyjnych nisz rynkowych poprzez realizację projektów B+R i nawiązywanie współpracy z sektorem nauki. Gościem konferencji był m.in. Jerzy Kwieciński—sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju. Federację reprezentował Prezes Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku **dr inż. Jan Bogusławski**.

POMORSKA RADA FSNT NOT W GDAŃSKU

ZAPRASZA DO UDZIAŁU W KURSACH I EGZAMINACH NA UPRAWNIENIA

♦ ELEKTRYCZNE ♦ ENERGETYCZNE ♦ GAZOWE

Oferujemy:

- ✓ szkolenia co dwa tygodnie
- ✓ rabaty dla grup powyżej 10 osób
- ✓ indywidualne terminy oraz miejsca szkoleń *

Szczegółowe informacje na temat organizowanych szkoleń znajdują się na stronie www.gdansk.enot.pl
tel. 58 321 84 05, e-mail: szkolenia@gdansk.enot.pl

* dla zorganizowanych grup

Rada Regionalna FSNT NOT w Słupsku — wydarzenia

Konferencja naukowo – techniczna w Słupsku

*Rada Regionalna
FSNT NOT w Słupsku*

W ramach Słupskich Dni Techniki, w dniu 20.05.2016 Rada Regionalna Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Słupsku z **prezesem Tadeuszem Bruzdą** na czele, zorganizowała po raz XIX konferencję naukowo-techniczną pod tytułem „Innowacje w konstrukcji samochodów, a ochrona środowiska”.

Patronat honorowy nad konferencją objął **Prezydent Miasta Słupska Robert Biedroń** oraz **Starosta Słupski Zdzisław Kołodziejcki**, natomiast Patronat naukowy objęła Polska Akademia Nauk Komisja Budowy Maszyn w Poznaniu z **prof. dr hab. inż. Janem Żurkiem**. Konferencji przewodniczył JM Rektor Politechniki Koszalińskiej **prof. dr hab. inż. Tadeusz Bohdal** przy ścisłej współpracy z **prof. dr hab. inż. Leonem Kukiełką**.

Podczas konferencji zostało przedstawionych 16 referatów przez prelegentów z Politechniki Koszalińskiej, Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, Politechniki Gdańskiej oraz Zespołu Rzeczników i Biegłych Sądowych Pomorza.

Spotkanie zostało podzielone na dwie sesje tematyczne :
I- Ochronę Środowiska poprowadzoną przez **prof. dr hab. inż. Zbigniewa Lozię**,

II- Innowacje w motoryzacji poprowadzoną przez **prof. dr hab. inż. Leona Kukiełkę**.

Wystąpienia referujących stały się punktem wyjściowym wielu dyskusji i doskonałą okazją do wymiany poglądów i ciekawych idei.

Wśród publiczności znalazła się młodzież z Zespołu Szkół Mechanicznych i Logistycznych im. Tadeusza Tańskiego w Słupsku, co wskazuje na znaczne zainteresowanie tematyką poruszaną na Konferencji i daje nadzieję na rozwinięcie przyszłej kadry naukowej.

Wszystkie zaprezentowane podczas konferencji referaty zostaną opublikowane w formie książkowej w wydawnictwie naukowym „Autobusy - Technika, Eksploatacja, Systemy Transportowe”.

Artykuły będzie można przeczytać na stronie www.autobusy-test.com.pl, do czego serdecznie zachęcamy.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele PR FSNT NOT w Gdańsku: **Wiceprezes Zarządu PR FSNT NOT w Gdańsku Henryk Paszkowski** oraz **Sekretarz Zarządu -Dyrektor Biura Waldemar Cezary Zieliński**.

Na zdjęciu organizatorzy konferencji wraz z autorami referatów.

*Urząd Miejski w Słupsku.
Sala posiedzeń im. Konstytucji 3 maja*

Lęborskie Dni Techniki

Jadwiga Wesołowska
Komitet Terenowy FSNT– NOT
w Lęborku

Lęborskie Dni Techniki, to impreza organizowana z pełnym profesjonalizmem, nieprzerwanie od 33 lat, na przełomie maja i czerwca, przez inżynierów i techników różnych branży, działających w Komitecie Terenowym FSNT NOT w Lęborku. Służy szeroko rozumianej społeczności miasta i powiatu – dorosłym, młodzieży i dzieciom. Temat wiodący dobierany jest każdego roku w oparciu o najbardziej aktualne wydarzenia, których promocja w środowisku lokalnym wpisuje się w działania kadry inżynierskiej. W ramach wydarzeń organizowane są między innymi wystawy, pokazy, wykłady, seminaria, konkursy wiedzy dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. Stałą częścią tych imprez są też konkursy plastyczne dla dzieci.

Cyklowi imprez związanych z obchodami **Lęborskich Dni Techniki 2016** nadano wspólne hasło **LĘBORSKIE DNI ENERGII**. Celem Lęborskich Dni Energii było podniesienie świadomości i zwrócenie uwagi lokalnej społeczności na rozwiązania w zakresie możliwości ekologicznego pozyskania czystej energii, promowane przez

różne instytucje w naszym regionie.

Podczas uroczystej gali w dniu **3 czerwca 2016** KT FSNT NOT w Lęborku oficjalnie zainaugurował XXXIII Lęborskie Dni Techniki. Występ zespołów muzyki i tańca dawnego z Młodzieżowego Domu Kultury – **Incantare i La Danza Antica** oraz wystawa plastyczna „**Zielony Lębork**” przygotowana przez Młodzieżowy Dom Kultury stanowiły artystyczną oprawę wydarzenia.

Honorowy Patronat nad przebiegiem uroczystości przyjęli: **Ewa Mańkiewicz-Cudny** - Prezes Zarządu Głównego Federacji Stowarzyszeń Naukowo Technicznych NOT oraz

Teresa Ossowska-Szara - Starosta Lęborski i **Witold Namysłak** - Burmistrz Miasta Lęborka. Uroczystość odbyła się w sali audiowizualnej ZSM-I gromadząc wielu gości z miasta i powiatu lęborskiego. Naczelną Organizację Techniczną reprezentowali członkowie Rady Regionalnej Federacji Stowarzyszeń Naukowo-technicznych NOT w Słupsku z Prezesem, **Tadeuszem Bruzdą** i Wiceprezes Zarządu **Krystyną Popiel**. Pomorską Radę Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT w Gdańsku reprezentował **Waldemar Cezary Zieliński** - Dyrektor Biura NOT. Dni Techniki otworzył Prezes Komitetu Terenowego FSNT NOT w Lęborku **mgr inż. Janusz Miklaszewski**, po czym zgromadzeni wysłuchali wykładu inauguracyjnego przedsiębiorcy, pisarza, a przede wszystkim inżyniera, **Jana Ryszarda Kuryliczka** pt. „**Alternatywne Źródła Energii**”. Za wieloletnią inżynierską pracę na rzecz miasta Lęborka, wsparcie zawodowe i doradztwo, a przede wszystkim ogromny poziom wiedzy **Medal Burmistrza** z rąk Fundatora odebrał nasz kolega związany z inwestycjami sanitarnymi kol. **Jerzy Burghardt**. Decyzją **Zarządu Głównego NOT** zostały przyznane odznaki: Srebrną Odznakę Honorową NOT otrzymał **inż. Krzysztof Maglewicz**, Złotą Odznakę Honorową NOT otrzymał **inż. Kazimierz Okrój**, a Diamentową Odznakę Honorową NOT – **mgr inż. Janusz Miklaszewski**. Inauguracja to również podsumowanie wszystkich bloków tematycznych organizowanych w ramach Dni Techniki. Od lat Kapituła w uznaniu szczególnych osiągnięć przyznaje tytuł **Menadżera Ziemi Lęborskiej**. Za **rok 2015** to zaszczytne miano otrzymał dyrektor polsko-holenderskiej firmy produkcyjnej, działającej w branży metalowej od 2008 roku - **Variosteel Sp. z o.o. Emiel Van Es**. Przedsiębiorcy, który w danym roku wspomaga działania KT NOT w sposób szczególny, Zarząd przyznaje tytuł Partnera Roku. W tym roku Statuetką wyróżniono Prezesa Zarządu firmy **ZWAE Sp. z o.o. mgr inż. Wacława Markowiaka**. KT NOT wyróżnia również cenionego nauczyciela zawodu przyznając corocznie tytuł Nauczyciela Przedmiotów Zawodowych. Za całokształt pracy zawodowej w tym roku tytuł otrzymała **Iwona Pawelczyk** nauczyciel z Zespołu Szkół Mechaniczno-Informatycznych w Lęborku. Tytuł **Mister Budownictwa 2015** otrzymały: inwestycja zrealizowana przez **architekta Marka Perkowskiego i inwestora Waldemara Słotę – Karczma w Rąbce**, a także **energooszczędny dom jednorodzinny w Nowęcinie**, zaprojektowany przez **architek-**

ta **Piotra Występka**, a sfinansowany przez **Michała Łukaszka**. W ramach Lęborskich Dni Techniki – konkurs wiedzy pt. „**Polscy inżynierowie i wynalazcy**”, dla gimnazjalistów powiatu lęborskiego zorganizowano przy współudziale lęborskich nauczycieli. W konkursie rywalizowały trzyosobowe zespoły z ośmiu gimnazjów. Uczestnicy zaprezentowali wysoki poziom wiedzy, a I miejsce wywalczył **Zespół Szkół w Redkowicach**, II – **Spółeczne Gimnazjum Językowe w Lęborku**, a III miejsce zajęli uczniowie z **Gimnazjum w Wicku**. Od dziesięciu lat obchodom Dni Techniki towarzyszy Otwarty Pomorski Konkurs Sudoku. Inicjatorem jest wielbiciel Sudoku, inż. **Jan Przychoda**, od lat związany z KT NOT. Fani tej formy rozrywki intelektualnej mieli okazję do zmierzenia się z najwyższym, „diabelskim” poziomem Sudoku, a także rywalizacji z innymi uczestnikami. Zwyciężczynią została **pani Grażyna Klimczuk**, której rozwiązanie wszystkich zadań zajęło zaledwie 24 minuty. Bogaty program, doskonała organizacja i fantastyczny klimat – tak najkrócej można opisać coroczną galę LDT, dlatego Starostwo Powiatowe w Lęborku od kilku lat, chcąc nadać odpowiednią oprawę wręczeniu Certyfikatów Promocji Ziemi Lęborskiej, ogłasza nominacje i nagradza zwycięzców właśnie podczas inauguracji LDT. Kapituła nadająca certyfikaty wyróżnia i nagradza najaktywniejsze podmioty działające na terenie powiatu w kilku kategoriach, doceniając działalność promującą ziemię lęborską.

Certyfikat Promocji Ziemi Lęborskiej Edycja 2015 w kategorii „**Osobowość**” otrzymał nasz kolega członek zarządu KT NOT, inż. **Jan Przychoda**. Kapituła wyróżniła okolicznościowym grawertonem Mateusza Macha oraz Wojciecha Grabowskiego. Statuetkę Certyfikatu w kategorii „**Przedsiębiorstwo**” odebrał **Marek Stawski**, Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Produkcji Farmaceutyczno-Kosmetycznej „**PROFARM**” w Lęborku. Wyróżniono ponadto Zakład Przetwórstwa Rybnego „**ASAR**” w Łebie i Zakład Wytwórczy Aparatów Elektrycznych Spółka z o.o. w Lęborku. Kapituła nagrodziła również organizatorów imprez, nagradzając Certyfikatem w kategorii „**Wydarzenie**” - **Przeгляд Zespołów Muzycznych i Kapel Garażowych w Cewicach**, a wyróżnienia otrzymali organizatorzy Międzynarodowego Festiwalu Latawców w Łebie oraz Turystycznych Dni Gminy Nowa Wieś Lęborska. W kategorii „**Produkt turystyczny**” statuetkę otrzymało **Muzeum w Lęborku za „Starożytnie Nekropole w Czarnówku”**, a wyróżnione zostały: Discovery Park Łeba oraz Labirynt Park Łeba. Laureatem w kategorii „**Zagospodarowanie przestrzeni publicznej**” została Gmina Nowa Wieś Lęborska za **kompleks sportowo-rekreacyjno-wypoczynkowy nad Jeziorem Lubowidz**, wyróżniono też projekty PZU Trasa Zdrowia w Łebie i „Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego Jeziora Bukowińskiego”. **Nagrodą specjalną** uhonorowano **Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Lęborku** w roku 50-lecia działalności za szczególnie ciężką i oddaną pracę w

wychowaniu młodych ludzi.

Finał **konkursu plastycznego** dla uczniów i przedszkolaków „**Czysta Energia-Czysty Lębork**”, zorganizowanego przez KT NOT i Urząd Miejski w Lęborku z uwagi na ogromne zainteresowanie i dużą liczbę laureatów tradycyjnie stanowił odrębną uroczystość i odbył się 3 czerwca 2016 r. w godzinach przedpołudniowych, w Społecznej Językowej Szkole Podstawowej w Lęborku, jako

„**Lęborskie Dni Techniki dla Juniora – Młody Technik**”.

Tematyka konkursu miała na celu zainteresowanie najmłodszych ekologicznymi rozwiązaniami energetycznymi, stosowanymi w gospodarstwach domowych oraz pokazaniu korzyści płynących z używania kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych, pomp ciepła itp. W konkursie wzięły udział przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja oraz koła artystyczne z terenu powiatu lęborskiego. Wpłynęło około 300 prac. Spotkanie rozpoczęło się od pokazu w wykonaniu przedstawicieli PGNiG Obrót Detaliczny z Gdańska pt. „**Błękitna Kraina**”. Uczniowie Ligi Przyrodniczej, działającej w Społecznej Językowej Szkole Podstawowej przedstawili prezentacje o odnawialnych źródłach energii. Atrakcją był pokaz robotów zasilanych energią odnawialną, przygotowany przez uczniów z robototechnicznego koła LEGO MIND STORM tejże szkoły. Po pokazach nastąpiło wręczenie nagród 55 laureatom konkursu pt. „**Czysta Energia-Czysty Lębork**”. Radość z otrzymanych nagród, malująca się na twarzach dzieciaków, to najpiękniejsza nagroda dla organizatorów konkursu.

Mimo, że gala LDT nosi miano inauguracji, to bardziej jest podsumowaniem obchodów Dni Techniki, bo już w sobotę, 14 maja 2016 r. 50-osobowa grupa inżynierów i techników i sympatyków zwiedzała zabytkową, ale wciąż czynną Elektrownię w Gałęźni Małej nieopodal Bytowa. Wycieczka była koordynowana przez **mgr inż. Jerzego Wierzchnickiego**, wieloletniego działacza KT NOT. Uczestnicy wycieczki zapoznali się z działającymi wciąż, ponad stuletnimi urządzeniami hydroenergetycznymi i obejrzeli film o zasobach energetyki wodnej w granicach dawnego Zakładu Energetycznego Słupsk. Odrębną atrakcją był film o Tadeuszu Szpotańskim, przedwojen-

nym polskim przedsiębiorcy, energetyku i twórcy warszawskiej Fabryki Urządzeń Elektrycznych, „przodkini” ZWAR-u, zakładu działającego w Łęborku przez blisko 40 lat, stanowiącego najnowszą historię miasta. Wspólny posiłek w restauracji i towarzyskie spotkanie na działce letniskowej koordynatora dostarczyły uczestnikom wielu niezapomnianych wrażeń. 20 maja 2016 r. odbył się II **Piknik Modelarski**, zorganizowany przy współudziale KT NOT w Łęborku i łęborskich fanów modelarstwa i motolotniarstwa.

Wydarzenie miało miejsce w Nowej Wsi Łęborskiej na lądowisku motolotniarza pana Dariusza Bojanowskiego. Ze strony modelarzy uczestników przywitał pan Marcin Wierzbowski, a ze strony KT NOT **mgr inż. Marek Grzebyta**. Konstruktorzy latających maszyn zaangażowani w Piknik Modelarski, to pan Zenon Piwar - senior modelarzy

w Łęborku, działający w modelarstwie od 72 lat, a także Tomasz Stankowski; Sławomir Sandurski i Gagik Kazaryan. Zgromadzeni podziwiali skonstruowane przez nich, latające maszyny. W Pikniku uczestniczyli członkowie i sympatycy KT NOT z dziećmi i wnukami. Organizatorzy mają nadzieję, że młode pokolenie zarazi się pasją modelarstwa. Okrasą imprezy były pokazy motolotniarzy, którym szefował pan Dariusz Bojanowski.

Grupa inżynierów i techników z Łęborka kontynuuje nieprzerwanie od 33 lat działania, które pozwoliły na wspaniałą integrację środowiska technicznego, zbudowanie wielu przyjaźni i wspólne spędzanie czasu. Swym entuzjazmem do współpracy zarazili lokalne władze, Łęborski Klub Przedsiębiorców, Nadleśnictwo Łębork, MDK, Zespół Szkół Mechaniczno-Informatycznych, nauczycieli przedmiotów technicznych i plastycznych z łęborskich szkół oraz wielu innych. Ludzie robią to tak po prostu, bo ciągle im się chce dać z siebie coś więcej i to tak zwyczajnie bez wynagrodzenia i w czasie wolnym od pracy.

Obchody XXXIII LDT zamknęła Gala Promocji w Uroczysku Drętowo Nadleśnictwa Łębork, która odbyła się w dniu 3 czerwca 2016 r. w godzinach popołudniowych. Na spotkaniu zgromadzili się niemal wszyscy laureaci, honorowi goście, przedstawiciele władz oraz organizatorzy LDT. Był to sympatyczny relaks po całorocznej pracy, świetny czas na wymianę doświadczeń, wspomnienia i... ładowanie akumulatorów na następny rok i kolejne dni techniki.

POMORSKA RADA FSNT NOT W GDAŃSKU

OFERUJE WYNAJEM:

- ◆ SAL KONFERENCYJNYCH I SZKOLENIOWYCH
- ◆ POWIERZCHNI WYSTAWIENNICZYCH
- ◆ POMIESZCZEŃ BIUROWYCH

W DOSKONAŁEJ LOKALIZACJI W CENTRUM MIASTA, W POBLIŻU DWORCA PKP ORAZ PKS

KONTAKT: tel. 58 321 84 01, e-mail: administracja@notgdansk.pl, administracja@gdansk.enot.pl

*Promocja dotyczy sal szkoleniowych oraz konferencyjnych

Z życia Pomorskiej Rady

Spotkanie Prezesów Stowarzyszeń Naukowo Technicznych - uwagi do Projektu PZPWP

9 maja odbyło się spotkanie Prezesów SNT PR FSNT NOT w Gdańsku, celem wypracowania stanowiska i uwag Pomorskiej Rady do Projektu Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego. Poniżej publikujemy treść propozycji Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku.

**Pomorska Rada
Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych
Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku**
2016 – XX jubileuszowa edycja Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości

---

Gdańsk, dnia 12 maja 2016 r.

L.dz. *297* /KW/2016/WZ

Szanowny Pan
Mieczysław Struk
Marszałek Województwa Pomorskiego

Szanowny Panie Marszałku,

Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych NOT w Gdańsku, w ramach konsultacji społecznych:

- projektu Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego 2030,
- w tym projektu Planu Zagospodarowania Przestrzennego Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot,

uprzejmie informuje, że przedstawiciele Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych uczestniczyli w konferencjach, seminariach a także Stowarzyszenia Pomorskiej Rady były organizatorami konferencji i dyskusji eksperckich, z których uwagi i propozycje o różnym stopniu szczegółowości były na bieżąco przekazywane zainteresowanym stronom oraz publikowane w kolejnych numerach Biuletynu Informacyjnego Pomorskiej Rady.

Dla przykładu podajemy, że w wystąpieniu skierowanym do Pana Marszałka w dniu 27 kwietnia 2016 roku, L.dz. 263/KW/2016/BW, przesialiśmy w załączniku, Listę Przedsięwzięć Transportowych koniecznych do podjęcia w latach 2016 – 2030 w Obszarze Metropolitalnym (OMGGG) –

Poniżej przedstawiamy postulaty, które naszym zdaniem, przede wszystkim winny znaleźć swoje odzwierciedlenie w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego lub Obszaru Metropolitalnego:

1. Utworzyć pierwsze w Polsce Centrum Kompetencji Przyjaznych Środowisku Technologii Utylizacji Odpadów.
2. Zakupić pilotażową instalację utylizacji odpadów metodą plazmową.
3. Wybudować Kanał Żeglugowy przez Mierzęję Wiślana.
4. Zapewnić bezpieczeństwo przeciwpowodziowe Żuław i Gdańska.
5. Doprowadzić do likwidacji hałdy fosforów w Wiślinie – Pomorska Rada jest w posiadaniu patentu na wynalazek pt.: Sposób biochemiczny otrzymywania metali ziem rzadkich z fosfogipsów. – zgłoszenie wynalazku P.412209.
6. Uwzględnić efekty zdrowotne w zarządzeniu jakością powietrza.
7. Doprowadzić do odtworzenia zakładu produkującego kwas cytrynowy na terenie województwa.
8. Przyjąć wspólna politykę transportową przez samorządy gmin metropolii.

---

ul. Rajska 6, 80-850 Gdańsk
sekretariat@gdansk.nmot.pl, tel. +48 58 321 04 04 / fax. 58 301 11 38
KRS 0000123054 NIP 5830010361 REGON 190589071
Nr konta: Bank Zachodni WBK S.A. w Gdańsku O4 1090 2590 0000 0801 2331 7674

9. Ujednolicić metodologię badań określonych zjawisk, np. preferencji i zachowań komunikacyjnych mieszkańców, badań ruchu itp.
10. Powołać jednostkę (biuro, urząd) posiadającą uprawnienia do koordynacji i nadzoru nad rozwojem systemu transportu w OMEGS.
11. Doprowadzić do 50% udziału transportu zbiorowego w obsłudze podróży mieszkańców metropolii.
12. Stworzyć wspólny zintegrowany system taryfowo – biletowy w komunikacji pasażerskiej.
13. Doprowadzić od wyposażenia dróg publicznych w 100% w nawierzchnie twarde.
14. Doprowadzić do stanu, by w utylizacji odpadów komunalnych wielkość mas kierowanych na wysypiska nie przekraczała 15% ogólnej wielkości odpadów.
15. Opracować i przyjąć strategię bezpieczeństwa energetycznego województwa i metropolii.
16. Utworzyć Centrum Edukacji Ekoenergetycznej i OZE – przy Pomorskiej Radzie, której samo Stowarzyszenie Elektryków Polskich dysponuje rzeszą około 1 500 fachowców i ekspertów w dziedzinach związanych z energetyką.
17. Zrealizować Obwodnicę Północną Aglomeracji Trójmiasta (OPAT).
18. Zbudować ul. J. Wisniewskiego w Gdyni (Droga Czerwona) przedłużenie do OPAT.
19. Zaprojektować śródlądowe powiązania portów morskich z Dolną Wisłą jako ważną arterią w multimodalnym systemie transportu kraju.
20. Zmodernizować powiązania portu w Gdyni z krajowym podsystemem kolejowym.
21. Skoordynować funkcje portów lotniczych Gdańska i Gdyni, dla zapewnienia komplementarności w obsłudze zadań w ruchu lotniczym.
22. Zrewidować program rozwoju komunikacji tramwajowej w Gdańsku, tak aby wprowadzić szybki tramwaj do obsługi dzielnic Gdańsk Południe, w miejsce projektowanej sieci tramwaju tradycyjnego.
23. Przeanalizować korzyści jakie metropolia może uzyskać dzięki wprowadzeniu nowoczesnego taboru komunikacji miejskiej o napędzie hybrydowym, uwzględniając ogromny postęp techniczny i technologiczny w tym zakresie.

Przedstawiając powyższe propozycje Pomorska Rada realizuje jeden z najważniejszych celów statutowych Federacji Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych NOT, jakim jest prezentowanie wspólnych poglądów w odniesieniu do kierunków i warunków rozwoju nauki, techniki i gospodarki oraz statusu inżyniera i technika.

Pomorska Rada FSNT NOT w Gdańsku, zgłasza gotowość do partnerstwa w procesie wdrażania Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego 2030 w tym Planu Zagospodarowania Przestrzennego Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot.

Stosownie do postanowień art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2006 Nr 227 poz. 1658), prosimy o poinformowanie Pomorskiej Rady, o sposobie ustosunkowania się do naszych propozycji

Sekretarz Zarządu - Dyrektor Biura
Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku

Waldemar Cezary Zieliński

z wyrazami szacunku
Prezes

Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku

dr inż. Jarł Bogusławski

Dyskusje dotyczące projektu nowego statutu FSNT NOT

Tematem budzącym ogromne emocje w maju i ostatnich tygodniach czerwca br. była planowana zmiana statutu FSNT NOT.

Z uwagi na zasadnicze znaczenie dokumentu dla funkcjonowania naszej organizacji, każda Terenowa Jednostka Organizacyjna i każde Stowarzyszenie były żywotnie zainteresowane poznaniem kształtu, jaki ostatecznie miał przyjąć ten najważniejszy dla naszej Federacji dokument.

W dniu 27 czerwca odbyło się posiedzenie Rady Krajowej, na którym nie zdecydowano o przyjęciu statutu w nowej formie. Oznacza to, że czeka nas intensywna praca nad skonstruowaniem zapisów, w sposób, który będzie optymalnie zabezpieczał interesy zarówno Stowarzyszeń jak i Terenowych Jednostek.

BW

Konferencja „Westerplatte Jako Symbol”

dr inż. Jan Bogusławski
Prezes PR FSNT– NOT
w Gdańsku

Fot.: Internet

W dniu 6 czerwca 2016 z inicjatywy Pomorskiej Rady FSNT NOT, Stowarzyszenia „Nasz Gdańsk” oraz Fundacji Naukowo-Technicznej „Gdańsk” odbyła się w Domu Technika w Gdańsku konferencja o charakterze konsultacji społecznych.

Nie ma co ukrywać, że bodźcem do spotkania były informacje dotyczące przyszłych losów Muzeum II Wojny Światowej i Westerplatte.

W dyskusji organizatorzy chcieli uzyskać odpowiedź:

- czy jest uzasadnione stworzenie na Westerplatte parku militarnego pokazującego polski wysiłek zbrojny na różnych frontach II Wojny Światowej?;

- czy Westerplatte ma być raczej symbolem walki polskiego żołnierza wyrażonym bohaterką obroną polskiej placówki napadniętej 01.09.1939 przez Niemców?; Polski wysiłek zbrojny w II Wojnie Światowej wyraża się w proporcjach:

- 200 tys. polskich żołnierzy walczyło na frontach zachodnich;

- 400 tys. polskich żołnierzy walczyło na froncie wschodnim;

W kontekście tych liczb niesprawiedliwe jest, że nie mówi się prawie nic o walkach 1 Armii WP o Kołobrzeg (ok. 1000 poległych) i walkach na Wale Pomorskim (ok. 3100 poległych), czy walkach 2 Armii WP nad Odrą, Nysą Łużycką i Szprewą (ok. 3400 poległych), obok pielęgnowanego głównego symbolu walki Polaków w II Wojnie

Światowej, jakim jest udział 2 korpusu WP w zdobyciu Monte Cassino (ok 1000 poległych).

Wprowadzeniem do dyskusji były referaty:

- dr Andrzeja Drzycimskiego „Westerplatte symbol walki polskiego żołnierza”

- dr inż. Bogdana Sedlera „Ramowy program rewitalizacji terenu Westerplatte”

W wypowiedziach uczestników spotkania zgodny był pogląd, że Westerplatte powinno otrzymać status wyrażonego symbolu polskiego wysiłku zbrojnego na wszystkich frontach II Wojny Światowej.

Uznano, że należy ponowić inicjatywę w kierunku rewitalizacji Westerplatte podjętą już w 2005 roku, a które nie były niestety kontynuowane.

Ramowy program rewitalizacji terenów Westerplatte winien zawierać następujące elementy:

- Opracowanie nowej koncepcji – rewitalizacji obiektów oraz zagospodarowania Westerplatte, jako historycznego miejsca pamięci i hołdu dla obrońców Westerplatte oraz prawdy historycznej rozpoczęcia przez Niemcy hitlerowskie II wojny światowej.

- Odtworzenia pierwotnego kształtu i charakteru Wojskowej Składnicy Tranzytowej, z wytyczeniem pierwotnych połączeń między poszczególnymi obiektami podczas walki obronnej na Westerplatte.

- Opracowanie koncepcji oraz stworzenie na Westerplatte Parku Militarnego, z podaniem wkładu polskiego

oręża w walce na różnych frontach II wojny światowej.

- Opracowanie koncepcji oraz naszkicowanie kierunków jej realizacji, obejmującej związki walk obronnych na Westerplatte z walkami obronnymi w innych miejscach Gdańska (obrona Poczty Polskiej), jak też powiązań z innymi obiektami fortyfikacyjnymi znajdującymi się w Gdańsku oraz budynkami i zespołami obronnymi stanowiącymi gdańskie materialne dziedzictwo kulturalne.

- Opracowanie koncepcji oraz zapoczątkowanie tworzenia Muzeum i Izby Pamięci związanej z walką na Westerplatte, jak też udokumentowania prawdy historycznej o początku II wojny światowej oraz udziale Polaków w walce o wolność i niepodległość Polski.

- Restauracja Pomnika Westerplatte i zagospodarowanie terenu przy pomniku (skwery, dojścia, symbole historyczne o znaczeniu walk obronnych na Westerplatte).

- Modernizacja i rozbudowa lądowej infrastruktury transportowej, ułatwiającej dużej liczbie turystów zwiedzenia kompleksu historyczno – militarnego Westerplatte, a także – Portu Północnego w Gdańsku.

- Modernizacja i rozbudowa struktury transportowej drogą wodną, zagospodarowanie nabrzeży i przystani ułatwiających dostęp do Westerplatte oraz połączeń z Portem Północnym w Gdańsku.

- Stworzenie nowoczesnej infrastruktury energetycznej (m.in. oświetlenie, telekomunikacja, Internet oraz inne

nowoczesne nośniki informacji)

- Prace obejmujące kompleksowe zagospodarowanie terenów Westerplatte, zgodnie z propozycjami wynikającymi z realizacji powyższych zadań, w ramach nowej koncepcji rewitalizacji Westerplatte.

Postuluje się opracowanie w ramach konkursu programu rewitalizacji terenów Westerplatte uwzględniającego aktualne uwarunkowania.

Należy także kontynuować program edukacji społecznej, zwłaszcza młodzieży, o bohaterskiej postawie polskiego żołnierza. W ramach tego konieczne jest wznowienie publikacji „Westerplatte. Reduta w budowie 1926-1939” i „Westerplatte. Reduta wojenna 1939” autorstwa dr A. Drzycimskiego.

W dyskusji uznano, że postulaty powyższe należy skierować do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego jako patrona konkursu, Marszałka Województwa Pomorskiego oraz Prezydenta Miasta Gdańska.

W liście przesłanym do Pomorskiej Rady FSNT NOT Pani Prezes Ewa Mańkiewicz-Cudny wyraziła zadowolenie, że Pomorska Rada pamięta i przypomina, iż to na Westerplatte zaczęła się II wojna światowa, która pochłonęła ogromną liczbę ofiar w Polsce i na świecie.

Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 (w organizacji)

Mariusz Wójtowicz

*p.o. Dyrektora Muzeum Westerplatte
i Wojny 1939 w organizacji*

W grudniu 2015 r. Sekretarz Stanu MKiDN Pan Jarosław Sellin reaktywował projekt budowy Muzeum Westerplatte, a dnia 21 grudnia 2015 r. decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zostało powołane Muzeum Westerplatte i Wojny 1939. Od początku swojej działalności współpracuje ono ze Stowarzyszeniem Rekonstrukcji Historycznej WST na Westerplatte, które od dawna podejmuje działania zmierzające do rekonstrukcji i rewitalizacji pola walki Westerplatte, zgodnie z apelem zmarłego w 2012 r. ostatniego Bohaterskiego obrońcy Westerplatte – mjr. Ignacego Skowrona. Apel ten, kilka miesięcy po jego śmierci, stał się swoistym testamentem Westerplaczczyków dla potomnych.

Celem statutowym Muzeum Westerplatte są wszelkie działania zmierzające do zmiany wizerunku Westerplatte i przywrócenia mu należnego wyglądu i miejsca wśród

Fot.: Karol Szejko

polskich symboli. Muzeum pozyskuje zabytki i pamiątki związane z Westerplatte, dokumentację techniczną nieistniejących już budynków WST, archiwalne zdjęcia, filmy, relacje oraz inne archiwalia. Współpracuje z lokalnymi i ogólnopolskimi mediami, które wielokrotnie opisywały karygodny wygląd miejsc, w których bohatersko walczył polski żołnierz.

Poprzednio podejmowane przez Stowarzyszenie działa-

nia – odtworzenie placówki Fort, rekonstrukcja bramy kolejowej, odgruzowanie ruin koszar na Westerplatte, znajdują swoją kontynuację w działaniach Muzeum Westerplatte w celu podtrzymania pamięci i upamiętnienia historii bohaterskich zmagani żołnierza polskiego we wrześniu 1939 r.

W ekspozycji stałej Muzeum Westerplatte w 2019 r. znajdują się unikalne zabytki, takie jak np. torba sanitariusza wz. 35 z 1939 r. z kompletnym wyposażeniem, dwie armaty Bofors wz. 36, polski FIAT 508/II Junak (jeden z pięciu zachowanych na świecie), czy ponad sto elementów porcelanowego serwisu z Kasyna Oficerskiego Westerplatte ze śladami walk w 1939 r. Planowana jest też wystawa stała malarstwa Jarosława Wróbla.

Co roku w okresie sierpnia-września na terenie półwyspu Westerplatte Muzeum zorganizuje też Manewry Polowe z udziałem grup Rekonstrukcji Historycznej z całej Polski jak również Koncert Niepodległości.

Plany Muzeum Westerplatte zakładają m. in. również odbudowę historycznych obiektów Wojskowej Składnicy Tranzytowej (magazyn amunicyjny oraz stacja kolejowa), odkrycie lub rewitalizację relikwów systemu obronnego pozostałych po walkach na terenie Składnicy (prace archeologiczne w celu odkrycia Wartowni nr 5), oraz właściwe upamiętnienie kluczowych dla obrony Składnicy

miejsc – np. Wartowni nr 3, miejsca śmierci st. strz. Konstantego Jezierskiego, pierwszego żołnierza poległego na Westerplatte.

Do roku 2019 Muzeum Westerplatte ma stać się nowoczesną placówką muzealną mieszcząca się w odrestaurowanych i odbudowanych obiektach Składnicy. Wówczas cel do którego dążyli ostatni żyjący obrońcy Westerplatte zostanie osiągnięty.

Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 (w organizacji)

ul. Oliwska 33 A

80-563 Gdańsk

NIP 9571086175

REGON 364250611

RIK 91/2015

Tel./Fax. 58 765 18 44

e-mail: sekretariat@westerplatte.eu

Konferencja Trójmiejskie Lasy – rozmawiamy o przyszłości

W dniu 9 czerwca 2016 r. w Domu Technika NOT w Gdańsku odbyła się konferencja „Trójmiejskie lasy - rozmawiamy o przyszłości”. Organizatorami spotkania byli: Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT w Gdańsku, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa Oddział w Gdańsku, Nadleśnictwo Gdańsk oraz Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych w Słupsku, Oddział – Trójmiejski Park Krajobrazowy. Wydarzeniu patronował Marszałek Województwa Pomorskiego - Mieczysław Struk oraz Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku. Patronat medialny objęli Dziennik Bałtycki, Radio Gdańsk oraz serwis naszemiasto.pl.

Otwarcia dokonali dr inż. Jan Bogusławski - Prezes Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku oraz dr inż. Adam Kwiatkowski - Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku, którzy serdecznie powitali licznie zgromadzonych gości. Spotkanie poprowadził prof. UG, dr hab. Mariusz Kistowski. W konferencji udział wzięli

przedstawiciele Urzędów Gmin oraz Miast Województwa Pomorskiego, Rady Dzielnic, Nadleśnictw Pomorskich, Pomorskiego Zespołu Parków Krajobrazowych, Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Biura Rozwoju Gdańska, Biur Poselskich i Senatorskich, Szkół oraz Uczelni Wyższych, Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych, innych instytucji, przedsiębiorstw oraz mediów.

Spotkanie zostało podzielone na dwa bloki, podczas których prelegenci zaprezentowali referaty. Każda część zakończona była emocjonującą dyskusją, do której włączyli się niemalże wszyscy licznie zgromadzeni goście.

Temat konferencji okazał się tak obszerny i dyskusyjny, że podjęto decyzję o zorganizowaniu wkrótce kolejnego spotkania poświęconego Trójmiejskim lasom.

Poniżej publikujemy materiały z Konferencji „Trójmiejskie Lasy – Rozmawiajmy o przyszłości”

Dokąd zmierzamy w kontekście planu urządzenia lasu na lata 2015-2024

Marek Zeman
Nadleśniczy
Nadleśnictwo Gdańsk

Fot.: z zasobów Nadleśnictwa Gdańsk

Las, a szczególnie las gospodarczy postrzegamy często przez pryzmat pozyskiwanego w nim drewna. Przez ten pryzmat postrzegany też plan urządzenia lasu – podstawowy dokument na podstawie którego leśnicy prowadzą gospodarkę leśną. Dzieje się tak również dlatego, że maksymalna ilość przewidzianego do pozyskania drewna jest jednym z podstawowych wskaźników eksponowanych w tym dokumencie, a później jednym z głównych wskaźników wykonania założeń gospodarczych. Drewno jest też najbardziej widocznym efektem prowadzonych prac.

Tymczasem głównym założeniem planu urządzenia lasu jest zapewnienie trwałości lasu – trwałości rozumianej jako wypełnianie różnorodnych funkcji lasu. Wśród tych funkcji zapewnienie dostaw drewna dla gospodarki narodowej jest tylko jedną z tych funkcji. W pojęciu trwałości lasu ważne jest również zapewnienie aby las chronił środowisko życia człowieka, a do osiągnięcia tego celu las musi **BYĆ**. Współczesne leśnictwo stan równowagi osiąga poprzez sterowanie procesem rozpadu i powstawania kolejnych pokoleń lasu. Sterowanie tym procesem jest w pełni oparte o naturalny cykl życia lasu, bo każdy las **ROŚNIE – STARZEJE SIĘ – UPADA – ROŚNIE**. W lesie otaczającym Trójmiasto proces sterowania tym procesem nabiera szczególnego znaczenia głównie ze względu na bliskość dużych miast i pełnienie funkcji terenów zielonych z ukierunkowaniem na funkcję rekreacyjną. Czy możemy jednak całkowicie zmienić dotychczasowe cele gospodarowania i jakie będzie to miało konsekwencje dla przyszłych pokoleń. Beneficjentem naszych decyzji będą przede wszystkim nasze wnuki i prawnuki. Tak jak my korzystamy z owoców pracy naszych dziadków i pradiadków. Na pytania związane właśnie z możliwościami zapewnienia trwałości lasu, przy równoczesnym wypełnianiu bieżących funkcji lasu staraliśmy się odpowiedzieć w planie urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Gdańsk na lata 2015-2024. Co to za dokument i jak jest skonstruowany? Plan urządzenia lasu (PUL) zatwierdza minister środowiska. PUL nie rozdziela funkcji lasu – nie przydziela funkcji do-

minującej. PUL szczegółowo opisuje stan lasu. PUL szczegółowo opisuje planowane działania gospodarcze. PUL ogólnie opisuje inne funkcje (np. turystyczne) wytyczając jedynie kierunki dalszego postępowania. W znaczeniu ogólnym nie jest to więc dokument skonstruowany podobnie jak plan zagospodarowania przestrzennego – głównie dlatego, że nie rozdziela funkcji i nie przydziela funkcji dominującej. Nie dotyczy to obszarów rezerwatów przyrody, gdzie działania gospodarcze prowadzi się w oparciu o inny dokument – plan ochrony.

Podstawowe funkcje lasu jakie bierzemy pod uwagę to: **funkcja ekologiczna** – trwały i zdrowy las, daje miejsce do życia wielu organizmów – roślin, zwierząt, grzybów, chroni glebę i wodę, wiąże węgiel atmosferyczny, uwalnia tlen, ogranicza hałas i zanieczyszczenia powietrza; **funkcja gospodarcza i produkcyjna** – produkuje drewno, akumuluje energię, stanowi źródło dochodu i miejsc pracy. Bez pieniędzy niemożliwe jest optymalne wypełnienie wszystkich funkcji; **funkcja społeczna** (socjalna) – miejsce wypoczynku, rekreacji i uprawiania sportów.

Opracowując ten konkretny plan zadaliśmy sobie szereg pytań o aktualny stan lasu: jak do tej pory był zagospodarowywany ten las - sposobem zrębowym czy może przerębowym? Jaka jest historia drzewostanów? Jaka jest obecna struktura drzewostanów? Czy występują niekorzystne tendencje rozwoju lasu? Jakie są zagrożenia dla trwałości lasu? Czy dzisiejsze drzewostany są zgodne z siedliskiem? Jakie są cele długookresowe? Jak realizować cele krótkookresowe?

Aby odpowiedzieć na te pytania potrzebna była szczegółowa inwentaryzacja lasu. Jej efektem jest opis stanu lasu zawarty w tzw. **OPISIE TAKSACYJNYM**. Opis taksacyjny

jest techniczną częścią planu urządzenia lasu zawierającą opis około 1000 jednorodnych fragmentów lasu. W tej części są też zawarte wskazania gospodarcze jakie należałoby wykonać w najbliższych 10 latach. Ten szczegółowy opis przede wszystkim mówi nam o tym na jakim etapie rozwoju znajduje się opisywany fragment lasu. Poprzez statystyczne zsyntetyzowanie tych pojedynczych opisów otrzymujemy ogólny opis lasu i dopiero wtedy możemy odpowiedzieć jaki jest nasz las. Stąd wiemy że lasy trójmiejskie zarządzane przez nadleśnictwo obejmują 20 634 ha gruntów, w tym 19 332 ha to lasy. Średni wiek drzew rosnących w tym lesie to 90 lat. Masa drzew rosnących na 1 ha lasu to przeciętnie 358 m³ i corocznie zwiększa się ona 7,64 m³. Dowiadujemy się, że siedliska na jakich rosną nasze drzewa to w prawie 80% siedliska lasowe, a więc przeznaczone dla gatunków drzew liściastych. Tymczasem na 60% powierzchni wciąż jeszcze przeważają drzewa iglaste (głównie sosna). Wiemy, że udział buka w drzewostanach gdzie jest głównym składnikiem drzewostanu wynosi ponad 33%, ale jeżeli przyjrzymy się jaki jest jego udział rzeczywisty – to wynosi on już prawie 38%. Dowiadujemy się, że są to drzewostany głównie wielogatunkowe, a udział drzewostanów jednogatunkowych to tylko 10%. Pochodzą one głównie z sadzenia (70%) i samosiewu (20%). Są to lasy zgodne z siedliskiem w 50%, ale te zupełnie niezgodne z siedliskiem zajmują zaledwie 5% powierzchni. Strukturę wiekową tych drzewostanów trudno uznać za zrównoważoną ze względu na bardzo niski udział drzewostanów w wieku do 20 lat. Najliczniej są reprezentowane drzewa w wieku od 60 do 80 lat. Spadający udział starszych drzew to efekt prac zmierzających do odnowienia lasu. Stare drzewa są jednak częściowo reprezentowane również w tzw. KDO (klasa do odnowienia) i KO (klasa odnowienia), gdzie występują razem z młodymi drzewami.

Ważne są również informacje dotyczące skali prac planowanych do przeprowadzenia w najbliższych 10 latach. W okresie tym leśnicy powinni pielęgnować istniejące uprawy leśne (w wieku do około 5 lat) na powierzchni 400 ha. W drzewostanach w wieku od 5 do 20 lat należy wykonać pielęgnowanie lasu na powierzchni ok. 1500 ha (są to tzw. czyszczenia późne). Największy areał bo aż 10 200 ha zajmują zabiegi w starszych drzewostanach w wieku od 20 do 120 lat – usuwanie drzew w tym wieku powoduje, że nie pojawiają się w lesie większe ilości uschniętych drzew, a drzewa pozostałe mają więcej miejsca dzięki czemu mogą swobodnie rosnąć w mniejszej konkurencji. W trakcie tego zabiegu usuwa się od 5 do 15 % drzew. Im starszy drzewostan tym mniej drzew należy usunąć aby otrzymać podobny efekt stabilizacyjny. Ciecica odnowieniowa zajmą powierzchnię ok. 5 000 ha, i doprowadzą do usunięcia z poszczególnych powierzchni od 20 do 100% drzew (przeciętnie 35% drzew). Mają one doprowadzić do powstania w tym miejscu ok 1 000 ha nowego lasu. W tym miejscu dodatkowo określono, że wycięte drzewa nie mogą mieć sumarycznej masy większej jak 570 000 m³

drewna. To najtrudniejszy i najmniej akceptowalny element gospodarki leśnej. Nie mniej młody las do wzrostu potrzebuje słońca i deszczu i dopóki stare drzewa pozostają na gruncie dostęp do nich i rozwój młodego pokolenia jest utrudniony.

W około 3 000 ha lasów nie zaplanowano żadnych zabiegów, to jest o 100% więcej jak w poprzednim planie urządzenia lasu.

Zaplanowane działania mają na celu osiągnięcie następujących celów: zahamowanie tempa starzenia się drzewostanów, zrównoważenie struktury wiekowej, kontynuację działań dostosowujących skład gatunkowy drzewostanów do składów zgodnych z siedliskiem, dalsze dążenie do zróżnicowania struktury pionowej drzewostanów, wzrost różnorodności biologicznej – głównie w obszarach wyłączonych z użytkowania, rozwój infrastruktury drogowej – efektywna gospodarka leśna, zwiększenie dostępności do wybranych obszarów, wzrost zabezpieczenia pożarowego.

Ocena osiągnięcia tych celów nastąpi za około 10 lat. Głównym celem jest doskonalenie lasów gospodarczych w oparciu o jak najszerokie wykorzystanie naturalnych procesów przyrodniczych. Jest to proces ciągły, który nie powinien się zakończyć, a powinien być kontynuowany w kolejnych dziesięcioleciach. Niewątpliwie proces ten powinien podlegać szerokiej konsultacji społecznej ukierunkowanej nie tylko na osiąganie krótkookresowych korzyści socjalnych, ale przede wszystkim zachowaniu trwałości lasu w kontekście możliwości jego wykorzystania przez kolejne pokolenia. Natomiast ewentualna zmiana kierunku gospodarowania w lasach trójmiejskich powinna uwzględnić odpowiedzi na następujące pytania:

- Jak powinien wyglądać dojrzały las?
- Czy każdy las należy pielęgnować?
- Jakie powinny być formy udostępnienia?
- Kiedy przystępujemy do odnowienia lasu?
- Czy zgodność drzewostanów z siedliskiem jest ważna?
- Czy jest konieczna weryfikacja szlaków i ścieżek turystycznych i rekreacyjnych?
- Czy dopuszczamy ograniczenie dostępności lasu do lasu dla mieszkańców w przypadku zbyt dużego obciążenia przyrody?
- Czy dopuszczamy ograniczenie dostępności do lasu w miejscach, które oddaliśmy przyrodzie?
- Kto odpowiada za utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej?
- Kto odpowiada za sprzątanie lasu?
- Kto zapewnia finansowanie pielęgnacji lasu kiedy zrezygnujemy z gospodarczego wykorzystania drewna?

Bez odpowiedzi na te pytania nie uda nam się zachować trwałości lasu a może jedynie będziemy mogli spełnić postulaty niektórych grup społecznych korzystających dzisiaj z lasu.

Monitoring ruchu rekreacyjnego w Trójmiejskim Parku Krajobrazowym - wstępne wyniki badań 2015/2016

**Karolina Taczanowska, Barbara Latosińska,
Luis Monteiro, Christina Czachs,
Andreas Muhar, Christiane Brandenburg**
*Institute of Landscape Development,
Recreation and Conservation Planning
University of Natural Resources
and Life Sciences (BOKU), Wiedeń, Austria*

Zbalansowane wielofunkcyjne zarządzanie obszarami leśnymi jest niezbędne dla zachowania ich kluczowych funkcji, takich jak produkcja drewna, ochrona przyrody oraz zapewnienie przestrzeni turystyczno-wypoczynkowej. Społeczne funkcje lasów nabierają coraz istotniejszego znaczenia w prowadzeniu gospodarki leśnej (Pröbstl, et al., 2010). Celem niniejszego projektu jest charakterystyka użytkowania rekreacyjnego Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego (Nadleśnictwo Gdańsk), obejmująca rozpoznanie wielkości ruchu turystycznego / rekreacyjnego oraz poznanie profilu społeczno-demograficznego i preferencji wypoczynkowych osób odwiedzających las.

Projekt pilotażowy monitoringu ruchu rekreacyjnego w Trójmiejskim Parku Krajobrazowym obejmuje okres jednego roku (październik 2015 – wrzesień 2016). W badaniu zastosowano kombinację sześciu metod badawczych: 1) automatyczny pomiar natężenia ruchu rekreacyjnego; 2) pomiar ręczny (liczenie ręczne) natężenia ruchu rekreacyjnego w trakcie 8 dni pomiarowych; 3) badanie ankietowe - wywiad bezpośredni (PAPI) z osobami odwiedzającymi TPK w terenie połączony z 4) dokumentacją przebytych tras na mapie; 5) dokumentacja tras wycieczek za pomocą urządzeń GPS; 6) badanie ankietowe online (CAWI). Niniejszy referat opiera się na ograniczonej próbie respondentów i stanowi jedynie wstęp do pełnego opracowania projektu. W ciągu roku zaplanowano ciągły pomiar automatyczny w terenie oraz 8 dni pomiarowych w terenie (liczenie ręczne i wywiady bezpośrednie), z których pięć odbyło się w okresie październik 2015 – czerwiec 2016, a 3 pozostałe planowane są na lato i jesień 2016 roku. Dodatkowo przeprowadzono ankietę online, która została po raz pierwszy opublikowana 1 lutego 2016 roku za pośrednictwem strony internetowej Nadleśnictwa Gdańsk, następnie 5 lutego 2016 roku za pośrednictwem lokalnej strony informacyjnej www.trojmiasto.pl. W okresie od 1 do 23 lutego 2016 roku udzielonych zostało 621 pełnych odpowiedzi, których wstępną analizę, w porównaniu do wyników z pre-

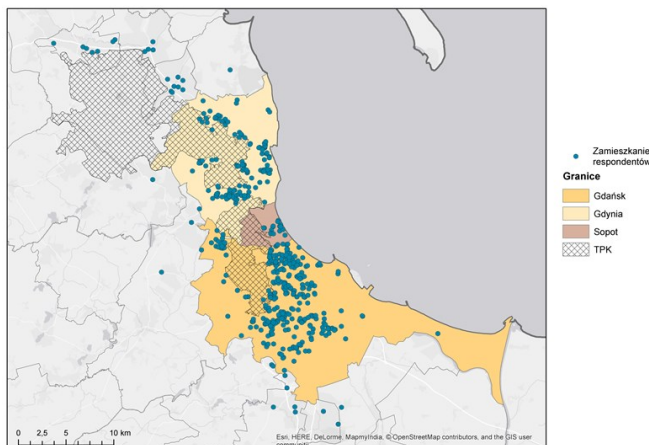
testu, zamieszczono poniżej. Publikacja ankiety online zostanie powtórzona jeszcze 2-krotnie w 2016 roku (lato, jesień).

Wstępnie ustalono wielkość natężenia ruchu rekreacyjnego w popularnych lokalizacjach na terenie TPK na poziomie 600-800 osoboprzejęć dziennie w okresie jesiennym. W trakcie pierwszego dnia pomiarowego - w sobotę 24.10.2015 – odnotowano dzienne natężenie ruchu rekreacyjnego na poziomie 400-500 osoboprzejęć (suma przejęć w obu kierunkach). W tym dniu maksymalne natężenie godzinowe obserwowano wczesnym popołudniem i wahało się ono na badanych odcinkach szlaków między 60-90 osoboprzejęć na godzinę. W okresie wiosennym natężenie ruchu rekreacyjnego jest dwukrotnie większe. W najbardziej popularnych rejonach TPK, takich jak np. Dolina Radości, dzienne natężenie nierzadko przekracza 1000 osób, a suma przejęć na godzinę oscyluje w okolicach 200 osób.

W ciągu jesiennego dnia pomiarowego przeprowadzono łącznie 141 wywiadów bezpośrednich w terenie z osobami aktywnie wypoczywającymi w lesie (PAPI). Wśród respondentów zdecydowanie przeważali mieszkańcy Trójmiasta (Gdańsk 45%, Gdynia 45%, Sopot 9%). Turyści odbywający minimum jeden nocleg w okolicy, stanowili jedynie 1% (1 osoba ze Szwecji i 1 osoba z województwa podlaskiego). Wśród respondentów ankiety online także, choć w innych proporcjach, przeważali mieszkańcy Trójmiasta (Gdańsk 63%, Gdynia 25%, Sopot 4%). Nową grupę respondentów (7%) stanowiły osoby zamieszkałe w województwie pomorskim, ale poza Trójmiastem.

W trakcie jesiennych obserwacji (N=2406) na leśnych szlakach odnotowano 47% rowerzystów 46% spacerowiczów oraz 7% biegaczy. Dwie trzecie odwiedzających TPK stanowili mężczyźni a jedną trzecią kobiety. Mieszkańcy Trójmiasta i okolic regularnie wypoczywają w lesie. Blisko ¼ respondentów odwiedza TPK przynajmniej raz w tygodniu. Stwierdzono zależność między odległością miejsca zamieszkania od granicy lasu a częstotliwością aktywnego wypoczynku w lesie.

Badania użytkowania rekreacyjnego umożliwią lepsze poznanie potrzeb i oczekiwań osób wypoczywających w lesie oraz wykorzystanie tych informacji w tworzeniu oferty rekreacyjnej w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo Gdańsk. Dokładne poznanie wielkości ruchu rekreacyjnego oraz jego specyfiki jest podstawą dla efek-

Ryc 1. Miejsce zamieszkania osób odwiedzających Trójmiejski Park Krajobrazowy na podstawie badania ankietowego online (N=487); 134 respondentów nie zaznaczyło miejsca zamieszkania na mapie

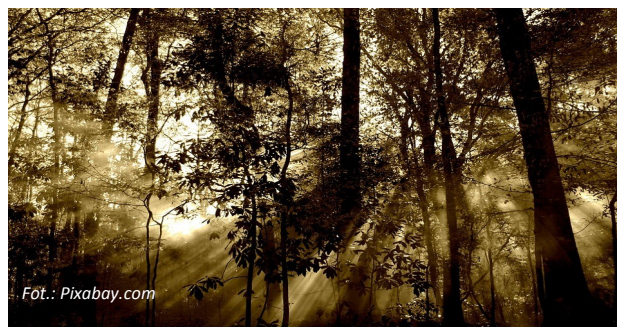
tywnego zarządzania obszarami leśnymi oraz obszarami źródłowymi tego zjawiska. Dobór odpowiednich metod i narzędzi badawczych może znacznie ułatwić pozyskiwanie danych, co z kolei przekłada się na przygotowanie rzetelnej bazy informacyjnej dla podejmowania decyzji dotyczących kierunku rozwoju turystyki i rekreacji na obszarach leśnych oraz planowania przestrzennego Trójmiejskiego Obszaru Metropolitalnego.

Literatura:

Pröbstl, U. Wirth, V., Elands, B., Bell S. (2010) Management of Recreation and Nature Based Tourism in European Forests. Springer. p. 336

Co wnoszą badania nad historią lasów Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego do dyskusji nt. aktualnej gospodarki leśnej?

**prof. dr hab. Małgorzata Latałowa,
dr Anna Pędziszewska**
Pracownia Paleoekologii i Archeobotaniki
Katedra Ekologii Roślin, Wydział Biologii
Uniwersytet Gdański

Fot.: Pixabay.com

Lasy Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego (TPK) są jednym z najcenniejszych elementów przyrodniczych i krajobrazowych aglomeracji trójmiejskiej. Jest to z jednej strony miejsce wypoczynku mieszkańców, a z drugiej siedlisko dla wielu rzadkich roślin, grzybów i zwierząt, w tym gatunków zagrożonych wyginięciem i gatunków prawnie chronionych¹. Rosnąca w ostatnich latach skala wycinki drzew w TPK, a zwłaszcza projekt dalszych działań w tym zakresie ujęty w nowym Planie Urządzania Lasu na lata 2015-2024², niepokoi mieszkańców Trójmiasta i jest powodem społecznych protestów³, a także sprzeciwu środowiska naukowego⁴. Przedstawiciele leśnictwa wyjaśniając swoje działania przytaczają przede wszystkim argumenty przyrodnicze, takie jak konieczność przebudowy gatunkowej drzewostanów, ich odmłodzenia oraz utrzymania/wzrostu wskaźnika bioróżnorodności, natomiast sposób i zakres prowadzonej gospodarki sugeruje, że znaczącą rolę odgrywa tu czynnik ekonomiczny. Zaproszony do dyskusji nad PUL 2015-2024 przedstawiciel nauk leśnych, pan dr Jan Łukaszewicz, przedstawił szereg tez, które miały uzasadniać konieczność zwiększenia wy-

cinku i sztucznego odnawiania drzewostanów w lasach TPK⁵. Część tych tez jest jednak w świetle faktów naukowych, fałszywa, a część co najmniej dyskusyjna. Budzą one niepokój jako potencjalna podstawa dla niekorzystnych decyzji, co do kierunków gospodarki leśnej na tym terenie.

Zrealizowane w naszym zespole badania nad długoterminową historią lasów TPK pozwalają spojrzeć na ich dzisiejsze walory przyrodnicze i dynamikę, z perspektywy właściwej dla długowiecznych organizmów, jakimi są zarówno drzewa, jak i tworzone przez nie zbiorowiska. Nawet pobieżna analiza źródeł kartograficznych (mapy z lat 1802, 1901, 1919, 1936) wskazuje na ciągłość zalesienia znacznej części Wysoczyzny Gdańskiej, a zwłaszcza jej strefy krawędziowej, w ciągu ostatnich ponad 200 lat. Obecność kompleksu leśnego udokumentowana na mapie z 1802 roku mówi, że są to lasy o jeszcze starszej metryce. Ich bardziej odległe dzieje odkrywają badania paleoekologiczne, które na podstawie analizy pyłku (palinologia) i innych szczątków roślinnych zachowanych w torfowiskach na terenie TPK (w rejonie Gołębiewa),

umożliwiły rekonstrukcję historii roślinności na tym obszarze⁶. Wyniki tych badań sięgają do około 10 tysięcy lat wstecz i ilustrują sześć kolejnych faz w rozwoju lasów, w których zmieniał się ich skład gatunkowy i udział najważniejszych składników drzewostanu; czas trwania poszczególnych faz był różny: od około 3 tysięcy do 800 lat. Ostatni z tych etapów rozpoczął się około 1000 lat temu i trwa do dzisiaj. Charakteryzuje się on spontaniczną ekspansją buka, która doprowadziła do ukształtowania się współczesnych zbiorowisk na siedliskach lasów liściastych TPK. Dominacja buka na siedliskach lasów liściastych jest, więc, w tych lasach naturalna, a cechy ekologiczne tego gatunku⁷ sprawiają, że jest on doskonale dopasowany do obecnych regionalnych i lokalnych warunków środowiskowych. Wbrew tezę przytaczanym przez dr J. Łukaszewicza na rzecz konieczności ograniczania udziału buka w lasach TPK, w warunkach klimatycznych Pomorza populacja tego gatunku nie jest zagrożona wymarciem, a więc wizja potencjalnej katastrofy ekologicznej z tego powodu jest, zwłaszcza przy obecnych tendencjach zmian klimatu, mało prawdopodobna. Najbardziej negatywne skutki mogą wywoływać silne, długotrwałe susze zwiększające możliwość zakażenia grzybami pasożytniczymi⁸, przy czym wrażliwość na patogeny jest u buka niższa, niż u dębu⁹ wprowadzanego w ramach sztucznych odnowień.

Również inny argument, a mianowicie konieczność odmładzania drzewostanów, nie jest właściwy z punktu widzenia zdrowotności tych lasów. Buk jest gatunkiem długowiecznym, osiągającym ponad 300 lat, w lesie zaczyna kwitnąć i owocować w wieku 60-70 lat, a obficie w wieku 100-150 lat⁷; w związku z tym twierdzenie, że drzewa ponad stuletnie należy usuwać ze względów „higienicznych” nie jest prawdziwe. Podobny charakter mają argumenty dotyczące pozytywnych efektów odnawiania lasu na różnorodność biologiczną. W określonych zbiorowiskach leśnych, wraz z kolejnymi fazami rozwoju drzewostanu, kształtuje się właściwa dla nich różnorodność biologiczna na poziomie różnych grup organizmów. Ogólna liczba gatunków roślin notowanych na terenach leśnych nie jest bezwzględnie wyznacznikiem ich wartości przyrodniczej, a czynnikiem zabezpieczającym względną równowagę składu gatunkowego biocenozy na różnych poziomach ich organizacji zapewnia zróżnicowany wiek drzewostanu regulowany procesami naturalnymi.

Tak, jak na większości obszarów europejskich, lasy na terenie objętym przez TPK były w różnym stopniu pod presją działalności człowieka zarówno w pradziejach, jak i w okresie historycznym. Dane pyłkowe wskazują na gospodarcze wykorzystywanie tutejszych zasobów leśnych już w neolicie, natomiast najintensywniejsza faza osadnicza jest datowana na około 2500-2200 lat temu, kiedy w bezpośrednim sąsiedztwie badanych przez nas stanowisk zlokalizowana była osada. Epizod osadniczy miał też miejsce około 1800 lat temu, a od około 1000 lat trwa niemal

stała eksploatacja gospodarcza tych lasów. Dane historyczne oraz kartograficzne pokazują zmieniający się areal powierzchni zajętej przez las, ze szczególnie niskim udziałem na początku XIX wieku. Nasze dane wskazują jednak, że w okresie minionego tysiąclecia na części tego obszaru, głównie w strefie krawędziowej wysoczyzny, zachowana została ciągłość siedlisk leśnych ze względu na specyficzna rzeźbę terenu ograniczającą możliwość zakładania pól uprawnych. Prawdopodobnie selektywnie pozyskiwano tu drewno i prowadzono wypas zwierząt gospodarczych oraz zbierano chrust, bukiew i żołądź, lecz zbiorowiska leśne zachowały zdolność do naturalnej regeneracji w czasach osłabionej presji gospodarczej. Jest to wyjątkowa sytuacja w odniesieniu do terenu położonego w bezpośrednim sąsiedztwie silnie rozwijającego się osadnictwa, w tym struktur miejskich.

Biorąc pod uwagę nieprzerwane trwanie tego kompleksu leśnego, są to stare lasy historyczne, które mimo różnych form działalności człowieka i różnego wieku dzisiejszych drzewostanów, zachowały cenne walory przyrodnicze i krajobrazowe. Leśnictwo odegrało ważną rolę w ich utrzymaniu. W XIX i XX wieku, nie tylko odnawiano drzewostan po wyrębie, lecz także zalesiono wiele zniszczonych wcześniej powierzchni co, niezależnie od współczesnej oceny ówczesnych metod, a zwłaszcza wprowadzania obcych gatunków, miało korzystne skutki, ponieważ zmniejszyło stopień fragmentacji obszaru leśnego. W ostatnich dziesięcioleciach zmieniają się metody gospodarowania w lasach, lecz również dzisiejsze oczekiwania społeczne w odniesieniu do użytkowania lasów są inne. Wycinka drzew na obecnie obserwowaną skalę powoduje nie tylko niszczenie cennych siedlisk dla organizmów leśnych, lecz także niszczenie walorów turystycznych i rekreacyjnych aglomeracji trójmiejskiej, a więc działania te mają zarówno negatywny wymiar przyrodniczy jak i społeczny.

¹ Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Gdańsk, 2015

² Plan Urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Gdańsk (obrębny Chylnia, Oliwa, Gniewowo), 2015

³ m. in. <https://pl-pl.facebook.com/pages/TR%C3%93JMIEJSKIE-LASY-Spo%C5%82eczny-Sprzeciw-Przeciw-Z%C5%82ej-Gospodarce/593500487394067>

⁴ <http://trojmiasto.wyborcza.pl/trojmiasto/1,35636,19907718,naukowcy-staja-w-obronie-trojmiejskiego-parku-krajobrazowego.html#ixzz46TvrpVMd>

⁵ Publiczna debata na temat PUL w siedzibie Nadleśnictwa Gdańsk, w Gdyni, marzec 2015

⁶ Pędziszewska A. 2008, rozprawa doktorska, Wydział Biologii UG; Pędziszewska A. Latałowa M. 2016. *Veget Hist Archaeobot* (2016) 25:239–254

⁷ Buk zwyczajny *Fagus sylvatica* L. Nasze drzewa leśne, Inst. Dendrologii PAN, 1990

⁸ Jung T. 2009. *For. Parh* 39: 73-94; doi: 10.1111/j.1439-0329.2008.00566.x

⁹ Dęby *Quercus robur* L., *Quercus petraea* (Matt.) Liebl. Nasze drzewa leśne, Inst. Dendrologii PAN, 2006

Stowarzyszenia Naukowo-Techniczne PR FSNT NOT w Gdańsku

Polskie Stowarzyszenie Rzecznawców Wyceny Nieruchomości

IX Walny Zjazd Delegatów PSRWN – 13-14 maja 2016 r.

Pierwszego dnia tegorocznych obrad Delegatów PSRWN dyskutowano nad przyszłymi kierunkami działań stowarzyszenia w odniesieniu do realizacji wniosków z poprzedniego Zjazdu. Omawiano i dyskutowano nad sprawozdaniami Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej oraz Głównego Sądu Koleżeńskiego. Drugiego dnia Zjazdu wybrano nowe władze Stowarzyszenia. Oto jak się prezentuje lista, będąca efektem wielogodzinnych konsultacji i rozważań:

Andrzej Hopfer – Prezydent PSRWN

A. Członkowie Prezydium

Jerzy Filipiak – Vice Prezydent

Krzysztof Lewandowski – Vice Prezydent

Edward Oszmiański – Vice Prezydent

Roman Bisping – Skarbnik

Zygmunt Zygmuntowicz – Członek Prezydium

B. Członkowie Zarządu Głównego z wyboru

Adam Iller – Członek

Iwona Peła-Wlazeł – Członek

Sebastian Kokot – Członek

Zbigniew Zysk – Członek

C. W posiedzeniach Zarządu biorą udział z prawem głosu przewodniczący oddziałów.

D. Komisja Rewizyjna

1. Anna Mysiak – Przewodnicząca

2. Jan Olchówka – Wiceprzewodniczący

3. Renata Maroszek – Sekretarz

4. Marek Pijanowski – Członek

5. Grażyna Wojciechowska – Członek

E. Sąd Koleżeński

1. Jerzy Lewandowski – Przewodniczący

2. Lech Stosio – Wiceprzewodniczący

3. Janusz Rosuł – Sekretarz

4. Maria Figiel – członek

5. Sylwia Hilarowicz – członek

Stali Delegaci PSRWN do Rady Krajowej PFSRM

1. Andrzej Hopfer

2. Lewandowski Krzysztof

Delegat PSRWN do Rady Krajowej FSNT- NOT

1. Lewandowski Krzysztof

Powyżej zostali wybrani na kadencję 2016-2019.

Wielkie dowody uznania należą się bezspornie Panu Henrykowi Paszkowskiemu, aktualnemu Wiceprezesowi Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku oraz Prezesowi PSRWN Oddział w Gdańsku. To dzięki jego zaangażowaniu, doskonałemu zmysłowi organizacji, IX Walny ZJAZD PSRWN mógł się odbyć bez zakłóceń i zakończyć się pełnym sukcesem.

ŁZ

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Pożarnictwa

Zebranie sprawozdawczo-wyborcze

W dniu 07 kwietnia 2016 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zebranie sprawozdawczo – wyborcze Członków Oddziału Gdańskiego SITP, podczas którego dokonano wyboru nowych władz Stowarzyszenia.

W wyniku głosowania, władzę w stowarzyszeniu objęły następujące osoby:

Zarząd

Prezes: Marek Zabrocki

Wiceprezes: Tadeusz Szmytke

Wiceprezes: Emilia Stępień

Sekretarz: Ewelina Szmytke

Skarbnik: Wojciech Tomczak

Członek Zarządu: Leszek Kowalczyk

Członek Zarządu: Adam Polakowski

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący: Tadeusz Kuchciński

Sekretarz: Bartosz Janusz

Członek Komisji: Witold Garbacewicz

Sąd Koleżeński

Przewodniczący: Krzysztof Kołodziejczyk

Zastępca Przewodniczącego: Krzysztof Koprowski

Sekretarz: Krzysztof Rychter

Przedstawiciel Stowarzyszenia do PR FSNT NOT w Gdańsku:

Tadeusz Szmytke

Delegaci Oddziału:

Marek Zabrocki i Tadeusz Szmytke

BW

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowego

Zebranie sprawozdawczo-wyborcze

W dniu 14 czerwca 2016 r. odbyło się Sprawozdawczo–Wyborcze Walne Zgromadzenie Delegatów Oddziału, na którym wybrano na nową kadencję 2016-2020 14– osobowy Zarząd Oddziału, 3–osobową Komisję Rewizyjną Oddziału oraz 3– osobowy Sąd Koleżeński.

Zarząd Oddziału

Prezes: Zdzisław Nowak

Wiceprezes ds. org.: Dariusz Skórczyński

Wiceprezes ds. finans.: Zbigniew Oskroba

Sekretarz: Aleksandra Osuch

Skarbnik: Małgorzata Celej

Członek Zarządu: Tomasz Sobiegraj

Członek Zarządu: Janusz Bażak

Członek Zarządu: Andrzej Duraj

Członek Zarządu: Ewa Daniszewska

Członek Zarządu: Dariusz Zarach

Członek Zarządu: Wiesława Libera

Członek Zarządu: Waldemar Piotrowski

Członek Zarządu: Grzegorz Babraj

Członek Zarządu: Wojciech Blew

Komisja Rewizyjna Oddziału

Przewodniczący: Dariusz Stępniewski

Zastępca Przewodniczącego: Irena Postój

Sekretarz: Radosław Bury

Sąd Koleżeński

Przewodniczący: Irena Radziejowska

Zastępca Przewodniczącego: Stanisław Łętowski

Sekretarz: Alicja Józefowicz

Przedstawiciel Stowarzyszenia do PR FSNT NOT w Gdańsku:

Zdzisław Nowak i Dariusz Skórczyński.

BW

Serdecznie gratulujemy i życzymy zarówno Wybranyim Władzom Stowarzyszeń jak i Pomorskiej Radzie owocnej i efektywnej współpracy.

Stowarzyszenie Geodetów Polskich

Bałtycki Kongres Geodezyjny ... w kilku odsłonach

W dniach 2-4 czerwca 2016 roku w Gdańsku, Sopocie oraz Elblągu odbywał się Bałtycki Kongres Geodezyjny. Jego organizatorami było Stowarzyszenie Geodetów Polskich w Gdańsku oraz Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska Politechniki Gdańskiej. Poniżej krótka relacja z poszczególnych, kongresowych wydarzeń.

Ryszard Rus

Wiceprezes Zarządu Oddziału Stowarzyszenia Geodetów Polskich w Gdańsku

70 lat Oddziału Stowarzyszenia Geodetów Polskich w Gdańsku

Związek Mierniczych Rzeczypospolitej Polskiej (od 1953 r. Stowarzyszenie Geodetów Polskich) Oddział w Gdańsku powstał w 1946 roku. – Jubileusz 70-lecia jest okazją do przypomnienia wielu osób, ich roli oraz dokonań na rzecz zarówno organizacji, jak i administracji państwowej i samorządowej – mówił Ryszard Cieślukowski, prezes gdańskiego Oddziału SGP. Podkreślał, że choć organizacja nie zrzesza już tylu geodetów jak przed laty (w 2015 r. gdański Oddział liczył 101 członków), to w dalszym ciągu pozostaje forum do dyskusji na tematy związane z geodezją i przyczynia się do rozwoju ojczyzny. Mieczysław Struk, marszałek województwa pomorskiego, w uznaniu dla gdańskiego Oddziału SGP wręczył prezesowi Ryszardowi Cieślukowskiemu Medal Gryfa Pomorskiego – najwyższe wyróżnienie regionalne.

Fot.: Andrzej Maj, SGP Elbląg

Fot.: Andrzej Maj, SGP Elbląg

Uroczystość była również okazją do wręczenia odznak honorowych NOT w tym Odznaka Diamentowa dla SENIORA ZAWODU kol. Artura Orła, Odznaka Złota dla kol. Krzysztofa Rylika i Odznaka Srebrna dla kol. Bogumiła Koczota z rąk Prezesa Pomorskiej Rady FSNT w Gdańsku Jana Bogusławskiego, oraz honorowych odznak SGP, a także legitymacji nowym członkom geodezyjnej organizacji.

Stanisław Cegielski, prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Geodetów Polskich wręczył Mieczysławowi Strukowi, marszałkowi województwa pomorskiego nagrodę-medal Amigo Societas. Jest to najwyższe odznaczenie SGP dla Przyjaciela Stowarzyszenia.

Z powodu wyjazdu służbowego, medalu nie mógł odebrać Prezydent Miasta Elbląga Witold Wróblewski.

Benefis prof. Mirosława Żaka

Mirosław Żak urodził się 10 września 1936 r. w Katowicach. Jest absolwentem Wydziału Geodezji Górniczej i Przemysłowej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie

(1958 r.). Przez lata związany z produkcją. Był m.in. kierownikiem Zakładu Badań i Doświadczeń w OPGK w Katowicach oraz dyrektorem OPGK w Gdańsku. W 1974 r. uzyskał stopień doktora, osiem lat później – doktora habilitowanego, a w 1994 r. – tytuł profesora. W latach 1991-2006 był kierownikiem Zakładu Geodezji Wyższej Akademii Rolniczej w Krakowie (obecnie Uniwersytet Przyrodniczy). Od 1958 r. członek SGP, odznaczony m.in.

Fot.: Damian Czekaj, Geoforum

Złotym Krzyżem Zasługi i Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Laudacje pt. „Za miłość czyli hanyski epizod” prezentował Ryszard Rus, wiceprezes gdańskiego Oddziału, wrę-

Fot.: Damian Czekaj, Geoforum

czając na koniec prezent – szlauftwęę ze „stosownym wypełniaczem”.

Wspomnienie prof. Adama Żurowskiego

Był profesorem, prowadził zajęcia na Politechnice Gdańskiej i Wyższej Szkole Gospodarki Krajowej w Kutnie, był członkiem różnych komisji i zespołów w tym w SGP. Prezentację wspomnieniową omówiła wnuczka prof. Żurowskiego, Małgorzata studentka geodezji na Politechnice Gdańskiej. Z jej słów, prezentowanych rodzinnych zdjęć i krótkiego filmu wyłonił się intymny, dla wielu być może zaskakujący obraz profesora. Prof. Adam Żurowski geodeta i budowlaniec, specjalista w zakresie geodezji

inżynierskiej oraz pomiarów kontrolnych w budownictwie – zmarł 25 marca br. w wieku 87 lat. Pośmiertnie wyróżniony medalem SGP: Amigo Societas.

Forum Geodezji

Podczas Forum dyskutowano o sprawach w naszej branży najważniejszych. Główny Geodeta Kraju Kazimierz Bujakowski przedstawił program realizacji zadań w dziedzinie geodezji i kartografii na lata 2016-25. Prezes SGP Stanisław Cegielski poruszył temat nadawania uprawnień zawodowych, a Bogdan Grzechnik pokrótce omówił wnioski zawarte w swojej książce „Przepis na geodezję przyjazną gospodarce”. Wystąpienie zatytułowane „Geomatyczne Przedsiębiorstwo Innowacyjne” zaprezentował Prezes OPEGIEKA Florian Romanowski, a Wiceprezes Adam Augustynowicz – animator i współtwórca jednego w branży geodezyjno-kartograficznej w Polsce, Centrum Badawczo-Rozwojowego wygłosił referat pn. „R&D w geodezji, przykłady prac w OPEGIEKA”

Duże zainteresowanie wzbudził temat obowiązkowego ubezpieczenia geodetów. Przedstawiciele towarzystwa ubezpieczeniowego Ergo Hestia podkreślali, że w szeroko pojętym procesie budowlanym wszystkie osoby wykonujące samodzielne funkcje w budownictwie, zawody prawnicze, zawody obsługujące stronę finansową przedsięwzięć legitymują się obowiązkowymi polisami OC w związku z wykonywanymi zawodami. Jedynie geodeci cieszą się wolnością od ubezpieczeń.

Ponadto podpisano porozumienie między SGP a PSB w Gdańsku. Sygnatariuszami umowy byli Renata Wypasek, dyrektor Państwowych Szkół Budownictwa w Gdańsku oraz Ryszard Cieślukowski, prezes zarządu gdańskiego Oddziału SGP. Porozumienie dotyczy patronatu nad kształceniem w zawodzie technika geodeta.

Geomatyka

Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna Geomatyka 2016 mogła porazić zakresem poruszanej tematyki. Składało się na nią ponad 60 referatów autorów z Polski i z zagranicy. Poruszano w nich m.in. następujące zagadnienia: autonomiczne pojazdy, fotogrametria i teledetekcja wraz z skanowaniem laserowym, geodezja inżynierska i monitoring geodezyjny, kartografia i wizualizacja danych kartograficznych, kataster, planowanie przestrzenne, rozwój miast, nowoczesne metody teledetekcyjne, technologie kosmiczne i satelitarne, zarządzanie bazami i analiza danych biometrycznych oraz zastosowanie GIS (Geograficznych Systemów Informacyjnych) w ochronie środowiska, transporcie i zarządzaniu kryzysowym.

GIS Center

Spółka OPEGIEKA Elbląg – powstała w 1989 r. w wyniku przekształceń własnościowych elbląskiego zakładu terenowego OPGK w Gdańsku – jest jednym z zaledwie 43 centrów badawczo-rozwojowych (CBR) w kraju (stan na 3 lutego br.). Status ten spółka uzyskała w 2013 r. decyzją ministra gospodarki i był uwieńczeniem realizacji projektu unijnego „Rozbudowa Przedsiębiorstwa OPEGIEKA –

utworzenie Centrum Badawczo-Rozwojowego GIS Center”. Czym – jeśli cokolwiek – CBR różni się od „zwykłego przedsiębiorstwa”, mogli się przekonać uczestnicy BKG’2016. W programie, oprócz zwiedzania GIS Center, znalazło się również 6 prezentacji o pracach badawczo-rozwojowych prowadzonych w spółce.

Reper Kongresowy

Na granicy Gdańska i Sopotu w ramach Bałtyckiego Kongresu Geodezyjnego miała miejsce stabilizacja reperu przy wejściu do Ergo Areny – jednej z największych hal widowiskowo-sportowych w Polsce. Punkt wysokościowy w formie metalowego trzpienia znajduje się w miejscu, w którym przebiega granica między Gdańskiem i Sopotem.

Fot.: Barbara Kaczmarczyk, SGP Gdańsk

Na reperze znajduje się opis według projektu Agnieszki Radzkiej: „Jubileuszowy Punkt Wysokościowy. Sopot-Gdańsk czerwiec 2016”.

Warto wspomnieć, że kilka dni wcześniej we wnętrzu Ergo Areny wytyczono i wmontowano w płytę główną hali dwa punkty (znaki pomiarowe), które wyznaczają granicę

Fot.: Barbara Kaczmarczyk, SGP Gdańsk

między Gdańskiem, a Sopotem. Wykonawcami tych prac byli pracownicy z firm geodezyjnych: DIAZ, GeoDex oraz OPGK.

Wystawy: Powrót do przeszłości

Bałtycki Kongres Geodezyjny to nie tylko prelekcje naukowe, wspominki i odczyty adresów gratulacyjnych. Na dzie-

Fot.: Barbara Kaczmarczyk, SGP Gdańsk

dzińcu im. Heweliusza Gmachu Głównego PG, w sąsiedztwie wahadła Foucaulta, zorganizowano wystawę „Powrót do przeszłości: Od mierniczego do geomatyka”.

Na ekspozycję składały się cztery biurka – warsztaty pracy geodety – z lat 50., 70., 90. i współczesne, „zagracone” dokumentami i przyrządami z epoki. Jej uzupełnieniem były instrumenty geodezyjne, podręczniki i książki sprzed lat oraz gabloty, w których umieszczono pamiątki po mierniczym przysięgłym Bolesławie Żaku, ojcu prof. Mirosława Żaka. „Kustoszem” wystawy był kol. Jarosław Dawidowicz nauczyciel Technikum Geodezyjnego w PSB w Gdańsku.

oraz Innowacje w geodezji

Na drugim z dziedzińców Gmachu Głównego PG im. Fahrenheita odbyło się „Expo: Forum Innowacje w Geodezji”. Na stoiskach firmowych można było zapoznać się z ofertą i realizacjami m.in. firm: Riegl Laser Measurement Systems, SatLab, TPI, OPEGIEKA Elbląg, Laser 3D, FlyTech UAV, Here, Skanska, TatukGIS, Apeks, a także spółki Ergo

Fot.: Andrzej Maj, SGP Elbląg

Hestia (oferującej m.in. ubezpieczenia dla geodetów) oraz działającego przy Politechnice Gdańskiej Koła Naukowego Hevelius.

Prezentowane były m.in. drony, skanery laserowe, odbiorniki GNSS i oprogramowanie do przetwarzania da-

nych. Jednak chyba największe zainteresowanie wzbudziły trzy zaparkowane na środku dziedzińca samochody z zamontowanymi systemami mobilnego kartowania.

Coś dla ciała

Koncert w Katedrze OLIWSKIEJ, wycieczka z przewodnikiem po Gdańsku oraz Uroczysta kolacja połączona z koncertem Dariusza Wójcika (śpiew) i Macieja Gańskiego

Fot.: aparatem Ludmiły Pietrzak, Przegląd Geodezyjny

(fortepian) w hotelu Posejdon oraz piwna Biesiada Przyjaciół w DW Rzemieślnik to imprezy integracyjne towarzyszące kongresowi.

Patronat nad Bałtyckim Kongresem Geodezyjnym objął JM Rektor Politechniki Gdańskiej

Prof. dr hab. inż. Henryk Krawczyk, prof. zw. PG.

Patronaty Honorowe:

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Wicepremier **Jarosław Gowin**

Minister Infrastruktury i Budownictwa **Andrzej Adamczyk**

Główny Geodeta Kraju **Kazimierz Bujakowski**

Wojewoda Pomorski **Dariusz Drelich**

Marszałek Województwa Pomorskiego **Mieczysław Struk**

Prezydent Miasta Gdańska **Paweł Adamowicz**

Prezydent Miasta Sopotu **Jacek Karnowski**

Prezydent Miasta Gdyni **Wojciech Szczurek**

Prezydent Miasta Elbląga **Witold Wróblewski**

oraz organizacje:

Geodezyjna Izba Gospodarcza w Warszawie

Pomorska Rada FSNT NOT w Gdańsku

Polska Geodezja Komercyjna w Warszawie

Stowarzyszenie Techników Polskich w Wielkiej Brytanii

Wydawnictwa jubileuszowe

(wg. projektu Agnieszki Radzkiej)

Okolicznościowy datownik Poczty Polskiej

Jubileuszowa karta pocztowa w limitowanym nakładzie 300 szt.

oraz WYDANIE SPECJALNE „Skoczybruzda’2016” zawierające KALENDARIUM pn. "nie tylko GEODEZJA, nie zawsze na POMORZU GDAŃSKIM"

POMORSKA RADA FSNT NOT W GDAŃSKU

KONTAKT: tel. 58 321 84 83, e-mail: ekspertyzy@gdansk.enot.pl

Stowarzyszenie Elektryków Polskich

Marek Behnke
Stowarzyszenie Elektryków Polskich
Oddział Gdańsk

W dniu **21.04.2016 r.** w ramach Dni Techniki w Zespole Szkół Chłodniczych i Elektrotechnicznych w Gdyni odbyły się dwa konkursy techniczne:

"Konkurs na Najlepszego Elektryka ZSCHiE w Gdyni" oraz **Zrób to sam ("Do It Yourself")**

Gościem honorowym tych wydarzeń był wiceprezes Stowarzyszenia Elektryków Polskich Oddział Gdańsk - **Marek Rusin**.

LISTA LAUREATÓW

Konkurs na Najlepszego Elektryka ZSCHiE w Gdyni

Miejsce I - Robert Cwalina, kl.III elektryczna

Miejsce II - Paweł Gęzikiewicz, kl. II elektryczna

Jakub Pacuk, kl. II elektroniczna

Miejsce III - Mateusz Węglikowski, kl. II elektryczna

Mateusz Kass, kl. III elektryczna

Konkurs Zrób to sam ("Do It Yourself")

Miejsce I - Robert Fularczyk, kl. IV mechatroniczna (Pneumatyka sterowana czujnikami)

Miejsce II - Michał Gołembowski, kl. III elektroniczna (Modele latające zdalnie sterowane)

Miejsce III - Piotr Paleczny, kl. IV mechatroniczna (Desko rolka elektryczna)

Miejsce IV - Piotr Trendel, kl. mechatroniczna

(Aplikacja Arduino sterowanie przez smartfona) Sławomir Kowalewski, kl. II mechatroniczna (Robot jeżdżący z czujnikami)

Fot.: SEP, na zdjęciu Laureaci konkursu i organizatorzy

Wszyscy uczestnicy zostali wyróżnieni nagrodami ufundowanymi przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich Oddział Gdańsk.

W dniach 6-7 czerwca 2016 r. w Ciechocinie została zorganizowana konferencja z okazji jubileuszu 25-lecia działalności na polskim rynku firmy SIEMENS Sp. z o.o.. Stowarzyszenie Elektryków Polskich Oddział Gdańsk objęło to wydarzenie swoim patronatem.

Temat konferencji poświęcony był „Rozwiązaniom technologicznym w elektroenergetyce”. Oddział Gdański SEP reprezentował Wiceprezes dr inż. Adam Rynkowski, który wręczył przedstawicielom firmy obchodzącej jubileusz, list gratulacyjną, a następnie wygłosił referat związany z projektowaniem i budową linii kablowych WN.

SEP Oddział Gdańsk z chęcią wspiera i bierze udział w wydarzeniach, dzięki którym możemy być blisko przemysłu.

Fot.: SEP, na zdjęciu od prawej : Wiceprezes SEP O/G dr inż. Adam Rynkowski oraz przedstawiciele firmy Siemens Sp. z o.o.

27 - 29 maja 2016 r. odbył się wyjazd turystyczno-integracyjny do Obwodu Kaliningradzkiego, zorganizowany przez SEP Oddział Gdańsk. W wyjeździe uczestniczyło 34 członków SEP i 2 osoby z Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych Oddział Gdańsk. W ramach wyjazdu odwiedzono miejscowość Lesnoje położoną nad Bałtykiem, Mierzęję Kurońską w której uczestnicy wycieczki mieli okazję zwiedzić Ośrodek Badawczy przelotu ptaków z południa do Skandynawii (i odwrotnie), tańczący las, a także wydmę Mierzei oddaloną o 5 km od granicy z Litwą (z której można było dostrzec inną, ale po stronie Litewskiej). Jednakże głównym punktem programu tego dnia była Ruska Bania, do której uczestnicy wyjazdu udali się na czas 3h. Pobyt w Bani połączony był z kolacją, a także możliwością kąpeli w basenie pod gołym niebem czy korzystaniem z sauny.

Kolejny dzień rozpoczął się w Kaliningradzie od zwiedzania bunkra – schronu Otto van Lacha (dowódcy hitlerowskiego) podczas oblężenia w ostatnich dniach wojny. Uczestnicy wyjazdu mogli zapoznać się z jego wyposażeniem oraz umieszczonymi tam fotografiami przedstawiającymi obraz zniszczonego miasta. Okazuje się, że jeszcze w 1970 r. w Kaliningradzie można było natknąć się na ruiny zamku krzyżackiego, które w następnym roku zniknęły z powierzchni miasta. Tego samego dnia odwiedzono kolejno : Muzeum Światowego Oceanu z łodzią podwodną i statkami badawczymi głębi oceanicznych, katedrę z grobowcem Emanuela Kanta, sobór Chrystusa Zbawiciela oraz budowę stadionu piłkarskiego przygotowywanego na Mistrzostwa Świata w piłce nożnej, które w 2018 r. odbędą się na terenie Rosji. Wszystkie ww. obiekty można było później podziwiać ze statku podczas jednogodzinnego rejsu. Dzień zakończono w restauracji Nautilus, gdzie wszystkich przywitał regionalny zespół, który

następnie umilił uczestnikom wycieczki czas przed kolacją Kenigsberską. Ostatni dzień, to wyjazd do Jantarnego w celu odwiedzenia odkrywkowej kopalni bursztynu, gdzie występują największe złoża tego surowca na świecie. Obok kopalni znajduje się wykonana z kawałków bursztynu piramida o wysokości ok. 3m. Ostatni punkt wyjazdu, to lokalne Muzeum, gdzie można było podziwiać wspinałe precjoza oraz wykonaną z bursztynu mapę Obwodu Kaliningradzkiego i Rosji z Krymem.

Jeszcze 25 lat temu mało kto myślał o Kaliningradzie jako miejscu, do którego można udać się na wycieczkę. Był to

Fot.: Dariusz Świsulski, SEP Oddział Gdańsk

region nieznanym, trudno dostępny dla obcokrajowców. Dziś to nowoczesne miasto, które nie ustępuje europejskim aglomeracjom.

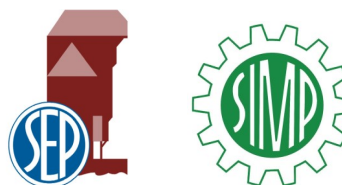
MB/MR

Stowarzyszenie Elektryków Polskich Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich

Marek Rusin, Marek Behnke

Fotorelacja: **Marek Rusin, Mirosław Iwanina**

Stowarzyszenie Elektryków Polskich
Oddział Gdańsk

Konkurs „Najlepszy w zawodzie 2016” w CKZiU nr 1 w Gdańsku

W dniu 19 kwietnia 2016 r. w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 w Gdańsku odbył się finał Wojewódzkiego Konkursu o tytuł „Najlepszy w zawodzie 2016”, przeznaczonego dla uczniów Technikum oraz Zasadniczych Szkół Zawodowych o profilu elektrycznym i mechanicznym. Z każdej z dziedzin wyłoniono trzech lau-

reatów. W konkursie wzięło łącznie udział 26 uczniów z 11 placówek oświatowych m.in. z Gdańska, Gdyni, Pucka, Kartuz oraz Malborka.

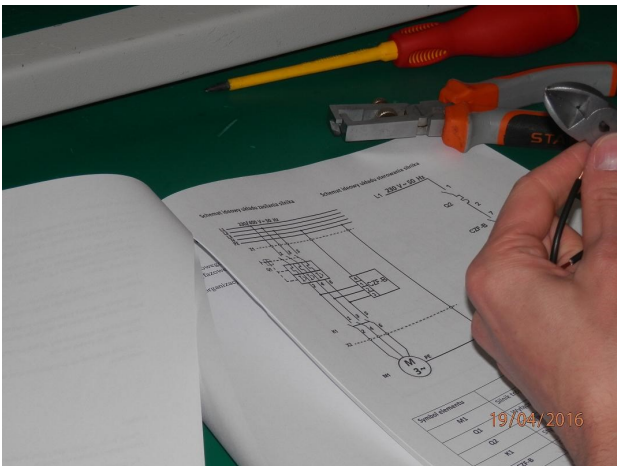
Gośćmi specjalnymi byli przedstawiciele firm oraz stowarzyszeń współpracujących ze szkołą:

1. Stocznia Gdańsk S.A.
2. GSG Towers Sp. z o.o.
3. Stocznia Remontowa Shipbuilding S.A.

4. LOTOS Serwis Sp. z o.o.
5. Termika Sp. z o.o.
6. Stowarzyszenie Elektryków Polskich Oddział Gdańsk
7. Stowarzyszenie Inżynierów Mechaników Polskich Oddział Gdańsk

Konkurs otworzył wicedyrektor CKZiU nr 1 w Gdańsku mgr inż. Jerzy Dorau.

Zadaniem uczestników biorących udział w kategorii „Najlepszego elektryka” było zbudowanie układu zasilania i sterowania wraz z zabezpieczeniami silnika 3-fazowego w sieci TN-S.

Fot.: Schemat z branży elektrycznej

W przypadku „Najlepszego mechanika” należało wykonać detal z blachy według załączonego rysunku technicznego. W obu dziedzinach przeznaczono 3h czasu na realizację zadania. Oficjalne wyniki zostały ustalone na podstawie

Fot: uczestnicy– branża mechaniczna

ocen przyznanych przez zespoły sędziowskie.

W trakcie trwania konkursu wicedyrektor **mgr inż. Jerzy Dorau** przedstawił gościom w jakich zawodach oraz warunkach umiejętności praktyczne zdobywają uczniowie CKZiU. Zaproszeni mieli okazję zobaczyć sale wraz z wyposażeniem dla poszczególnych kierunków m.in. mecha-

troniki, budowy układów elektrycznych, odnawialnych źródeł energii, obróbki skrawaniem (w tym tokarki i frezarki sterowane numerycznie), spawania gazowego i elektrycznego metali, naprawy i diagnostyki samochodów oraz projektowania materiałów poligraficznych i ich wykonywania.

W CKZiU kształcą się nie tylko młodzież w systemie dziennym, ale również dorośli w systemie wieczorowym, zaoocnym oraz na Kwalifikacyjnych Kursach Zawodowych, które stają się obecnie bardzo popularną formą zdobywania dodatkowych zawodów. Na kursy zgłaszają się również absolwenci wyższych uczelni chcący poszerzyć swoje umiejętności.

Na zakończenie dyrektor CKZiU **mgr Dariusz Różycki** przedstawił wyniki konkursu :

Branża elektryczna

I miejsce – **Grzegorz Bednarski** (Zespół Szkół Energetycznych w Gdańsku)

II miejsce – **Przemysław Zubkiewicz** (Zespół Szkół Energetycznych w Gdańsku)

III miejsce – **Kacper Mański** (Zespół Szkół Technicznych w Kartuzach)

Branża mechaniczna

I miejsce – **Sebastian Jaczewski** (Zespół Szkół Mechanicznych w Gdyni)

II miejsce – **Kamil Orłowski** (Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 w Gdańsku)

III miejsce – **Rafał Wójcik** (Szkoła Okrętowa i Ogólnokształcząca „Conradinum” w Gdańsku)

Dla trzech najlepszych w każdej branży przedstawiciele firm ufundowali nagrody rzeczowe, a wszystkim uczestnikom biorącym udział w konkursie podarowano upominki

Od lewej: Dyrektor CKZiU Dariusz Różycki Wicedyrektor Jerzy Dorau Wiceprezes SEP Marek Rusin

w postaci książek technicznych. Ich wręczenia dokonali obecni na zawodach wiceprezisi stowarzyszeń – **Marek Rusin** z SEP Oddział Gdańsk oraz **Józef Kubicki** ze Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich.

Podsumowując należy wyróżnić bardzo dobrą organizację

konkursu oraz wyposażenie techniczne o jakim marzy niejedna szkoła.

CKZiU nr 1 w Gdańsku jest szkołą uczącą młodzież w poszukiwanych na rynku pracy zawodach. Jednocześnie bar-

dzo przyjazną osobom niepełnosprawnym, które bez przeszkód mogą pobierać w niej naukę.

Podziękowanie

Członkowie Koła Inżynierów i Pasjonatów "Nasza Orunia" (IKO) oraz Członkowie Stowarzyszenia "Nasz Gdańsk" w dniu jubileuszu obchodzonego XV - lecia miesięcznika przesyłają Serdeczne Podziękowania i słowa najwyższego uznania - **Prezesowi Stowarzyszenia Andrzejowi Januszajtisowi** za ojcowskie, ponad czteroletnie, wspieranie naszej działalności. Wyrazem tego są publikacje pochodzących, których byliśmy: inicjatorami, współrealizatorami oraz redaktorami w ponad 40 edycjach miesięcznika. Słowa podziękowania kierujemy również do **Kazimierza Koralewskiego, Mariana Szajny, Bogdana Sedlera, Kazimierza Lewandowskiego - Prezesa firmy CEMET Ltd oraz Jana Bogusławskiego - Prezesa Pomorskiej Rady FSNT NOT**, za aktywne uczestnictwo w organizowanych przez nas specjalistycznych spotkaniach. Ta aktywność była widoczna i przekładała się w zajmowanych stanowiskach w Komisjach i Sesjach RM i w interpelacjach oraz w kierowanych pismach do władz administracyjnych i samo-

ządowych różnych szczebli. Ta tematyka żywotna dla mieszkańców i przedsiębiorców z Oruni i sąsiednich dzielnic oraz Gdańska była prezentowana w publikowanych artykułach miesięcznika Nasz Gdańsk.

W wielu opisywanych przedsięwzięciach merytorycznych i edytorskich był nam zawsze pomocny **Ireneusz Lipecki**, któremu również przekazujemy słowa uznania i podziękowania.

Podpisali:

Za ustępujący Zarząd IKO - Józef Kubicki

Nowo wybrany Zarząd IKO w składzie: Elżbieta Filipowicz - Kozaryna, Zofia Zienkiewicz, Paweł Patyk - członkowie

POMORSKA RADA FSNT NOT W GDAŃSKU

ZAPRASZA DO UDZIAŁU W SZKOLENIACH Z ZAKRESU
BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

♦ **WSTĘPNYCH** ♦ **OKRESOWYCH**

Oferujemy profesjonalne szkolenia:

- ✓ w **Domu Technika** lub w **siedzibie Klienta**
- ✓ **elastyczne terminy**
- ✓ **profesjonalna kadra prowadząca**

Pixabay.com

Szczegółowe informacje na temat organizowanych szkoleń znajdują się na stronie www.notgdansk.pl

tel. 58 321 84 05, e-mail: szkolenia@gdansk.enot.pl

Wystawa Stowarzyszenia Plastyków Danfel

Tym razem zapraszamy Państwa na wakacyjne spotkanie ze sztuką w wykonaniu artystów ze stowarzyszenia Danfel. Wystawa potrwa przez cały okres wakacji.

BW

Zapraszamy na wystawę malarstwa

PORTRETY i AUTOPORTRETY

Wernisaż w dniu: 30 czerwca (czwartek) 2016 r. o godz. 16:00
w Domu Technika NUI w Gdańsku przy ulicy Rajskiej 6.

Na wystawie swoje prace prezentują:

- Edyta Arystowska
- Beata Błońska
- Indyga Duda
- Grażyna Głowacka
- Jirzy Głobowski
- Lola Gryboszcz
- Andrzej Iwańczak
- Ewa Jarczewicz
- Barbara Kozłowska
- Barbara Krzyżanowska
- Teresa Kulonowa
- Zdzisław Lewandowski
- Jolanta Paradowska-Lukowicz
- Kryszyna Pruska
- Elżbieta Putym
- Stanisław Putym
- Małgorzata Szoblińska
- Małgorzata Tomaszewska

Przewodzący zespół: Daniel Kufel

Danfel ©
STOWARZYSZENIE PLASTYKÓW

WSPÓLNE MALOWANIE

Wystawa czynna - LIPIEC - SIERPIEŃ 2016 r.

Zapraszamy na poplenerową wystawę malarstwa

ŁAPINO 2016

w poszukiwaniu wiosny

Wernisaż w dniu 30 czerwca (czwartek) 2016 r. o godz. 16:00
w Domu Technika NUI w Gdańsku przy ulicy Rajskiej 6.

Wernisaż w dniu 30 czerwca (czwartek) 2016 r. o godz. 16:00
w Domu Technika NUI w Gdańsku przy ulicy Rajskiej 6.

Na wystawie swoje prace prezentują:

- Edyta Arystowska
- Lola Gryboszcz
- Andrzej Iwańczak
- Ewa Jarczewicz
- Barbara Kozłowska
- Jolanta Paradowska-Lukowicz
- Kryszyna Pruska
- Elżbieta Putym
- Stanisław Putym
- Małgorzata Szoblińska
- Małgorzata Tomaszewska

Przewodzący zespół: Daniel Kufel

Danfel ©
STOWARZYSZENIE PLASTYKÓW

Wystawa czynna - LIPIEC - SIERPIEŃ 2016 r.

Plener „W poszukiwaniu wiosny” realizowany jest w ramach Gdańskiego Funduszu Senioralnego 2016 dofinansowanego ze środków Gminy Miasta Gdańska.

GDANSK

WSPÓLNE MALOWANIE

REGULAMIN CENTRUM DOSKONALENIA W GDAŃSKU

Fundacja Edukacyjne Centrum Doskonalenia zaprasza na studia

Szczegóły na stronie 33

Zapewnienie jakości w branży technicznej

Pierwsze takie studia w Polsce!

POLITECHNIKA GDAŃSKA

Interizon

ECD

flex

Inżynieria produkcji urządzeń elektronicznych.

Pierwsze takie studia w Polsce!

ECD

Interizon

POLITECHNIKA GDAŃSKA

ETI

flex

JABIL

ASSEL

RADMOR

Amtest

RENEX

CPS

Jakość w Pomorskim

Gdańska Szkoła Jakości - przyczynek do Pomorskiej i Polskiej Nagrody Jakości

Prof. PG dr hab. inż. Piotr Grudowski
Kapituła Pomorskiej Nagrody Jakości

„Ważna jest kontynuacja działań – tak, byśmy byli pewni, że nasza praca nie poszła na marne” (ś.p. profesor Romuald Kolman).

Zmarły niedawno profesor zw. dr hab. inż. Romuald Kolman - nestor środowiska podejmującego problematykę zarządzania jakością był jedną z czołowych postaci w tym otoczeniu w Polsce. Działania na rzecz jakości, pomimo niesprzyjających warunków w XX wieku, były przez Profesora pogłębiane (dociekania, eksperymentowanie, ścieranie poglądów, badania i utrwalanie faktów). Tak, jak stwierdził w jednej ze swoich prac – „wynik był taki, że rzetelne opanowanie jakości nie obędzie się bez wprowadzenia ilości do jakości...”

Jego kluczowym osiągnięciem było napisanie książki „Ilościowe określanie jakości” na początku lat 70 XX w., którą należy traktować jako pierwszy fundamentalny kamień milowy rozwoju wiedzy o jakości (kwalitologii) w Polsce (rys.1)

Praca ta wg Profesora była swoistym „kijem w mrowisko”. Spowodowała bowiem ujemne reakcje oponentów, którzy nie chcieli znać szczegółów koncepcji oraz pozytywne reakcje zwolenników, którzy poznali walory koncepcji i wykorzystali je w praktycznych zastosowaniach.

Dziś jest pewne, że „kij” ten został trafnie wykorzystany. Niezależnie od tego, jako promotor inspirował prof. R. Kolman swoich doktorantów stosowaniem metod inżynierii jakości w ich badaniach doświadczalnych. Pionierami byli tych działań byli:

Zbigniew Nowacki (obrona w 1974),

Włodzimierz Przybylski (1975),

Jan Szklarski (1978),

Józef Wiernikowski (1979),

Leszek Bujak (1982)

Bogdan Budzyński (1983),

Jan Radziecki (1984)

Stefan Szwarc (1986)

Jolanta Preihs (1988)

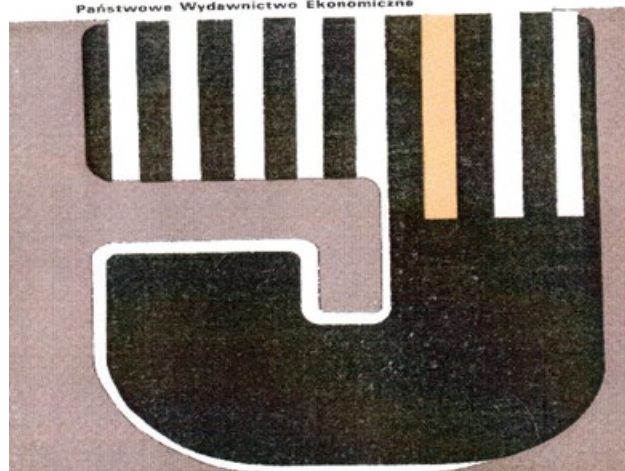
Tadeusz Rakowski (1988)

Piotr Grudowski (1993)

romuald kolman

**ilościowe
określanie
jakości**

Państwowe Wydawnictwo Ekonomiczne

Która z osób zajmujących się dzisiaj w Polsce jakością nie zna Profesora Romualda Kolmana? Zapewne trudno będzie taką znaleźć, bo i młode pokolenia „jakościowców”, jeśli nie bezpośrednio, to poprzez liczne opracowania jego autorstwa zetknęły się z nim na pewno. Mam nadzieję, iż postać ś. p. Pana Profesora i jego słowa „Tak trzymaj...” (podtrzymujące wolę uczniów do upowszechniania jego misji) będą nam w tej pracy towarzyszyły przez wiele, wiele lat.

Profesor wykonał wiele, by wypromować szeroko rozumianą jakość w naszym pomorskim regionie, dlatego też pozwałam sobie przedstawić ten krótki szkic, by wskazać związek Tej Osoby z Pomorską Nagrodą Jakości oraz organizacjom aspirującym wyżej - do Polskiej i Europejskiej Nagrody Jakości .

Obrady Kapituły Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości

Od ostatniej publikacji na łamach Biuletynu odbyły się dwa Posiedzenia Kapituły Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości. Pierwsze odbyło się w dniu 30.05.2016 r. a następne 20.06.2016 r.

Przewodnicząca Kapituły prof. UG, dr hab. Małgorzata Wiśniewska zaproponowała przeprowadzenie szkolenia otwartego pt. „Nowe kierunki w zarządzaniu jakością w przemyśle rolno - spożywczym”, które z pewnością będzie stanowić zachętę do udziału w Konkursie dla pomorskich przedsiębiorstw spożywczych. Szkolenie zaplanowano na drugą połowę września br. Więcej informacji już wkrótce na stronie www.notgdansk.pl.

Podczas obrad poparto stwierdzenie poruszane na wcześniejszych Posiedzeniach Kapituły na temat nawiązania współpracy z Polską Nagrodą Jakości. Podjęto decyzję o podpisaniu umowy z Krajową Izbą Gospodarczą - organizatorem Konkursu o Polską Nagrodę Jakości - z zastrzeżeniem, że każda organizacja z Pomorza aplikując do krajowej nagrody zobligowana będzie przejść etap regionalny.

Na ostatnim Posiedzeniu w dniu 20 czerwca Przewodnicząca Klubu PNJ – Pani Katarzyna Littwin krótko przedstawiła sprawozdanie z bieżącej działalności Klubu oraz omówiła uwagi dotyczące Konkursu, które Członkowie Klubu PNJ poddali dyskusji na ostatnim spotkaniu Klubu w dniu 8 czerwca 2016 r.

Prof. PG dr hab. Inż. Piotr Grudowski zaproponował, aby zorganizować spotkanie, na które zostaną zaproszeni Członkowie Kapituły oraz Członkowie Klubu Pomorskiej Nagrody. Owe spotkanie byłoby doskonałą okazją do wyjaśnienia wszystkich wątpliwości i do doskonalenia przebiegu i organizacji kolejnych edycji Konkursu. Pomysł Profesora spotkał się z aprobatą ze strony Członków Kapituły. Spotkanie zaplanowano na wrzesień br.

AW

Klub Pomorskiej Nagrody Jakości

Od czasu wyborów nowego Zarządu KPNJ odbyły się dwa posiedzenia Klubu.

W dniu 11 maja 2016 r. zorganizowano spotkanie tematyczne, dotyczące „Zarządzania Ryzykiem”. Prezentacje na ten temat przygotowały: Przewodnicząca Klubu Pani Katarzyna Littwin (Gdańska Spółdzielnia Socjalna), Wiceprzewodnicząca Klubu Pani Izabela Leszczyńska (WNS Pomorze Sp. z o.o.) oraz Pani Marta Jankowska (Politechnika Gdańska).

W dniu 8 czerwca 2016 r. odbyło się spotkanie na temat „Społecznej odpowiedzialności biznesu”. Zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami – Pan Maciej Pawelec (Gdańskie Melioracje Sp. z o.o.) zaprezentował działalność firmy w tym aspekcie.

Poruszone tematy wywołały wśród Członków ożywioną dyskusję, a nowa forma posiedzeń spotkała się aprobatą ze strony Członków KPNJ. Podczas obu spotkań dyskutowano nad tematyką posiedzeń Klubu PNJ. Każdy z obecnych Członków zapoznał zebranych z zakresem działania swojej firmy i przedstawił propozycję tematu/ tematów, na który mógłby przygotować prezentację.

Najbliższe spotkanie Klubu Pomorskiej Nagrody Jakości odbędzie się w dniu 21 września 2016 r. o godz. 13.00

w domu Technika NOT w Gdańsku, ul. Rajska 6. Podczas spotkania zostanie poruszony temat „wizerunku, Public relations”. Prezentacje przygotuje Pani Ewa Pancer (ZUS Oddział w Gdańsku).

Tematem obrad była także dalsza działalność Klubu. Zebrani dyskutowali nad zorganizowaniem spotkań połączonych z wizytami w przedsiębiorstwach poszczególnych Laureatów. Zdecydowano o zorganizowaniu Seminarium Otwartego w pierwszej połowie listopada br.

Więcej informacji już wkrótce na stronie www.notgdansk.pl

Klub Pomorskiej Nagrody jakości w chwili obecnej zrzesza 23 organizacje. Spotkania Klubu są doskonałą okazją do nawiązania współpracy pomiędzy przedstawicielami przedsiębiorstw a Pomorską Radą FSNT NOT w Gdańsku jak również do wygłoszenia przez laureatów swoich uwag na temat organizacji i przebiegu Konkursu.

W trosce o dobro naszego Konkursu oraz ciągłe doskonalenie - uwagi te zawsze brane są pod uwagę przez Kapitułę Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości.

AW

Propozycja kształcenia – Fundacja Edukacyjne Centrum Doskonalenia

Studia dla inżynierów zapewnienia jakości

Fundacja Edukacyjne Centrum Doskonalenia reprezentująca Pomorski Klaster ICT^[1] Interizon oraz firmę Flextronics International Poland uruchomiła wraz z Wydziałem Zarządzania i Ekonomii PG drugą edycję studiów podyplomowych z zakresu jakości w branży technicznej.

Studia „ZAPEWNIENIE JAKOŚCI W BRANŻY TECHNICZNEJ – INNOWACYJNA PRAKTYKA I TEORIA” powstały jako inicjatywa fundacji ECD i firmy Flex (dawniej Flextronics) w ramach Klastra. Po sukcesie pierwszej edycji otwarty został nabór na kolejną. Zajęcia rozpoczną się w październiku 2016 r. i potrwać dwa semestry. Słuchacze otrzymają dyplomy Politechniki Gdańskiej.

Studia koncentrują się na aspekcie jakości produktów i komponentów w sektorze produkcyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem szeroko rozumianej produkcji urządzeń elektronicznych, mechatronicznych i mechanicznych. Program studiów obejmuje blok techniczny oraz blok jakościowy – pracodawcy zgodnie twierdzą, że jest to bardzo rzadkie połączenie cech kandydatów do pracy w działach jakości i produkcji.

W pracach nad tymi inspirowanymi przez biznes studiami od samego początku brali udział pracownicy firmy Flex, którzy posiadają wieloletnie doświadczenie w osiągnięciu wysokiego poziomu jakości produktów elektronicznych i mechanicznych. Program studiów obejmuje liczne przedmioty praktyczne. Ponad połowa wykładowców na studiach, to praktycy, część zajęć będzie realizowana w firmach Klastra. Druga edycja studiów kładzie jeszcze większy nacisk na zajęcia praktyczne.

Inżynier zapewnienia jakości, to jedno z trudniej rekrutowalnych stanowisk – podkreślają wieloletni pracownicy działów HR w firmach produkcyjnych. Dobrze wykształconych kandydatów brakuje, a miejsc do pracy w tym obszarze wciąż przybywa. Studia są świetną szansą na zdobycie przez pracowników cennych dla pracodawcy kwalifikacji. Jest to szansa nie tylko dla potencjalnych pracowników firm produkcyjnych, ale również dla samych pracodawców, którzy zyskują możliwość efektywnego i celowego inwestowania w rozwój swoich obecnych kadr. Dofinansowując studia tego typu, pracodawca może podnieść kwalifikacje pracowników działów jakości i produkcji, a także przekwalifikować pracowników z innych działów, podnosząc w ten sposób jakość swojej produkcji oraz zyskując zadowolenie klienta.

Więcej na temat korzyści z ukończenia studiów na stronie koordynatora projektu:

<http://edukacjadlabiznesu.pl/>

Szczegóły dotyczące programu oraz zapisu na studia znajdują się na stronie Politechniki Gdańskiej:

<http://zie.pg.edu.pl/studiapodyplomowe/studia-podyplomowe-zapewnienie-jakosci-w-branzy-technicznej/>

Inżynier procesu dla branży elektronicznej

Na Wydziale Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki Politechniki Gdańskiej powstał pierwszy w Polsce kierunek studiów podyplomowych, na których kształcić będą się obecni i przyszli inżynierowie procesu w kluczowej dla Pomorza i Polski branży ICT.

Studia „INŻYNIERIA PRODUKCJI URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH” są jedną z inicjatyw, z jakimi w ramach Pomorskiego Klastra ICT „Interizon” wyszła Fundacja Edukacyjne Centrum Doskonalenia, która od sześciu lat działa na rzecz zapewnienia wykwalifikowanych kadr w szczególności dla branży ICT. Inicjatywa ta spotkała się z dużym zainteresowaniem pracowników Wydziału ETI i z poparciem jego władz. Do projektu zaproszono cztery duże firmy produkujące urządzenia elektroniczne: Flextronics International Poland, Jabil Circuit Poland, Assel oraz Radmor. Obecnie w przedsiębiorstwach tych zatrudnionych jest kilka tysięcy osób. Nie wyczerpuje to listy dużych producentów elektroniki, ponieważ Pomorze jest jednym z wiodących w tej branży regionów. Inżynierowie z wymienionych firm brali udział w tworzeniu programu studiów, będą oni również prowadzić większość zajęć praktycznych.

W ramach studiów słuchacze zapoznają się z wieloma aspektami złożonych procesów produkcji elektroniki, nauczą się budowania ciągów technologicznych, przyjrzą się aspektom jakościowym w pracy inżyniera procesu, ale również będą mieli możliwość poznania tajników skutecznej komunikacji w pracy inżyniera. Jednak kluczowa i całkowicie nowa na skalę kraju jest możliwość odbycia szeregu zajęć w laboratorium produkcji urządzeń elektronicznych, które powstaje w tym celu przy Wydziale ETI. W trakcie studiów w oparciu o sześć stanowisk odzwierciedlających rzeczywiste procesy produkcyjne słuchacze będą w niewielkich grupach ćwiczyć umiejętności produkcji podzespołów elektronicznych i ich weryfikacji. Laboratorium powstaje dzięki życzliwości firm dostarczających sprzęt producentom elektroniki w Polsce: CPS Industrial Engineering Poland, Amtest Poland i Renex. Dodatkowo w programie studiów zostały uwzględnione wizyty w firmach produkcyjnych, gdzie słuchacze będą mogli zapoznać się z produkcją urządzeń elektronicznych na dużą skalę.

Więcej na temat korzyści z ukończenia studiów na stronie koordynatora projektu:

<http://edukacjadlabiznesu.pl/>

Szczegóły dotyczące programu oraz zapisów na studia znajdują się na stronach Politechniki Gdańskiej i Fundacji ECD:

<http://eti.pg.edu.pl/katedra-metrologii-i-optoelektroniki/ipue>

[1] ang. information and communication technologies ;
Technologie informacyjno-komunikacyjne

Wsparcie Niemieckiego Państwa Dla Branży Stoczniowej – motywy i instrumenty

Konrad Popławski
Zespół Niemiec i Europy Wschodniej
Ośrodek Studiów Wschodnich (OSW)
Warszawa

Rząd RFN traktuje w polityce ekonomicznej gospodarkę morską jako branżę strategiczną, uznając jej kluczową rolę w rozwoju handlu zagranicznego. Niemieckie władze wychodzą założenia, że coraz silniejsze powiązania gospodarcze tego kraju z państwami pozaeuropejskimi jak na przykład Chinami, czynią z branży stoczniowej kluczowe ogniwo w zapewnieniu konkurencyjności gospodarczej i wysokiego zatrudnienia. Ze względu na to, że 95% handlu międzykontynentalnego odbywa się drogą morską a gospodarka RFN jest uzależniona od dostaw surowców zza granicy, strategicznym celem Niemiec jest utrzymanie silnej floty handlowej, do czego konieczne jest istnienie w Niemczech efektywnego i nowoczesnego sektora stoczniowego.

W Niemczech funkcjonuje obecnie około 130 stocznii, które współpracują z 2,7 tys. poddostawcami. W sumie zatrudnienie w całej branży szacuje się na 80 tys. osób, z czego przy samej budowie statków zajęcie zapewnione ma 18 tys. osób. Stocznie wygenerowały w 2014 roku 6,4 mld euro przychodu, z czego 2,4 mld euro przypadło na sprzedaż statków.

Organizacja pomocy dla branży stoczniowej

Interesy branży stoczniowej reprezentuje Związek Budowy Statków i Techniki Morskiej, który jest członkiem wpływowego Niemieckiego Związku Przemysłu (BDI). Cyklicznie organizowane są konferencje dotyczące problemów branży morskiej, w których uczestniczą przedstawiciele rządu i władz regionalnych. Od kilku lat istnieje w strukturze ministerstwa gospodarki i energii stanowisko koordynatora ds. gospodarki wodnej w randze sekretarza stanu. Jego zadaniem jest nadzór nad środkami finansowymi przyznawanymi na gospodarkę wodną i dbałość o podnoszenie konkurencyjności międzynarodowej w branży stoczniowej i w gospodarce wodnej.

Oprócz ministerstwa gospodarki stocznie mają możliwość ubiegania się o pomoc z programów Służby ds. Transportu, Budownictwa, Urbanistyki i Planowania Regionalnego zwłaszcza w kwestiach logistyki a także technologii związanych z ochroną środowiska. Ministerstwo Edukacji i Rozwoju również oferuje możliwość wsparcia finansowego na technologie budowy statków, ich bezpieczeństwa oraz nowe technologie komunikacyjne i informacyjne. Kluczową rolę w pomocy przemysłu związane-

go z żegluga zwłaszcza w kontekście finansowania budowy statków pełni państwowy bank KfW-IPEX Bank. Bank ten jest spółką-córką państwowego banku KfW (odpowiednika Banku Gospodarstwa Krajowego) oferującą kredyty eksportowe dla niemieckich przedsiębiorstw.

Niemcy zdają sobie sprawę, że są niekonkurencyjni cenowo w porównaniu do stoczni azjatyckich (głównie koreańskich i chińskich) i nie mają szans wygrać z nimi rywalizacji w budowie statków handlowych i transportowych. Swoją szansę upatrują większej dyscyplinie kosztowej oraz w koncentracji na budowie okrętów specjalistycznych (statków wycieczkowych, tankowców, statków typu ro-ro, urządzeń do wydobywania surowców z dna morskiego czy też obsługi położonych na morzu farm wiatrowych). Niemcy liczą, że w ciągu kilku lat uda się uczynić ze stoczni światowego lidera technologicznego. Priorytetem rządu jest utrzymanie i rozwój wykwalifikowanych miejsc pracy związanych z gospodarką wodną, wsparcie wejścia na nowe rynki i budowy nowych innowacyjnych modeli statków, utrzymanie i rozwój młodych specjalistów w branży i wdrożenie innowacyjnych technologii w zakresie ochrony środowiska i efektywności energetycznej. Warto przeanalizować dokładniej te cele i sposób ich realizacji.

Rozwój innowacyjności branży stoczniowej

W strategii wsparcia rządu dla gospodarki morskiej w okresie do 2025 roku wymienianych jest 7 celów w polityce wsparcia rozwoju branży stoczniowej. Najważniejszym zadaniem dla branży stoczniowej jest zwiększenie jej innowacyjności. Domeną niemieckich stocznii mają być specjalistyczne statki, maszyny i urządzenia, tak żeby były one w stanie dostarczać całe rozwiązania systemowe dla klientów.

Głównym instrumentem wsparcia tego kierunku rozwoju jest ustanowiony już w 2005 roku program „Innowacyjna budowa statków zapewnią konkurencyjne miejsca pracy”. W jego ramach w ostatnich latach dofinansowano stocznie na sumę 161 mln euro. Wsparcie ma charakter dotacji na budowę nowych typów statków i prototypów, przy czym można otrzymać do 30% zwrotu kosztów. Warto zauważyć, że nowatorskie rozwiązania obejmują także wyższy stopień ekologiczności statków, co pozostawia dużo miejsca na elastyczność w przyznawaniu środków. Władze niemieckie oferują też stoczniom 32 mln euro w ramach programu finansowania badań naukowych prowadzonych z instytutami badawczymi w celu podnoszenia innowacyjności ich produktów. Trzecim programem wsparcia rozwoju technologicznego jest

udzielanie pomocy finansowej przy współpracy przedsiębiorstw gospodarki morskiej w opracowywaniu całych rozwiązań systemowych dla klientów w takich dziedzinach jak: wydobywanie surowców podmorskich, produkcja autonomicznych podwodnych jednostek morskich, technologii ostrzegania i nadzoru na jednostkach morskich, utylizacja jednostek morskich, rozwijanie technologii magazynowania CO₂ pod morzami. Władze niemieckie chcą powtórzyć w ten sposób sukces innych branż niemieckiego przemysłu, którego konkurencyjność globalna nie zawsze polega na oferowaniu niskiej ceny, lecz raczej kompleksowych rozwiązań szeroko zaspokajających potrzeby klientów poprzez zapewnienie im elastycznej i bogatej obsługi serwisowej.

Rząd prawdopodobnie przeznaczy 9 mln euro na powstanie w 2017 roku Centrum Badawczego Budowy Statków i Technologii Morskiej w Hamburgu na bazie istniejącej platformy – Centrum Techniki Morskiej. Oznaczałoby to w praktyce nawet trzykrotne zwiększenie rocznych wydatków na innowacyjność branży morskiej z obecnego poziomu 47 mln euro.

Nabywanie nowych zdolności technologicznych i ekspansja na perspektywicznych rynkach

Państwo niemieckie wspiera branżę stoczniową w ekspansji na rynkach zagranicznych zwłaszcza poprzez pomoc w rozpoznawaniu najbardziej perspektywicznych rynków (nie tylko geograficznych, ale przede wszystkim produktowych) oraz tworzenie wysokich standardów technologicznych ochrony zdrowia i środowiska, które mają zaświadczać o wysokiej jakości produkcji niemieckich stoczni.

Rząd RFN silnie zaangażował się w pomoc dla stoczni przy wchodzeniu w sektor produkcji offshore. W ramach realizacji ambitnego projektu transformacji energetycznej w RFN, zakładającego ograniczenie wytwarzania energii ze źródeł konwencjonalnych na rzecz odnawialnych, władze postarały się także stworzyć przestrzeń dla wsparcia gospodarki morskiej. Stocznie otrzymały możliwość budowy farm wiatrowych na morzu, co było pionierskim projektem w skali globalnej, dzięki czemu uzyskały szansę nabycia nowych umiejętności. Innym ważnym instrumentem pomocy dla branży stoczniowej było wsparcie polityczne jej ekspansji w sektorze wydobywania, eksploatacji i transportu gazu i ropy za granicą. W realizacji tego celu miało pomóc ustanawianie najwyższych standardów w dziedzinie bezpieczeństwa i ekologii, w celu budowania wizerunku, że niemieckie stocznie oferują produkty najwyższej klasy. Środkiem wsparcia była także promocja poprawy pozycji niemieckich stoczni w dziedzinie bezpieczeństwa cywilnego poprzez zaangażowanie Niemieckiego Ośrodka Lotnictwa i Kosmonautyki w pomoc dla stoczni w podniesieniu ich standardów bezpieczeństwa, a także stworzenia nowego systemu testowania bezpieczeństwa nowych produktów branży stoczniowej.

Niemieckie władze chcą też poprzez wspólne projekty

zwiększyć koordynację między branżą stoczniową i offshore przy projektowaniu autonomicznych urządzeń do monitorowania bezpieczeństwa. Formą wspierania stoczni było też wykupienie przez rząd RFN w 2006 roku licencji na wydobywanie manganu na Pacyfiku i w 2015 roku na wydobywanie siarczków polimetalicznych. Miało to zapewnić stoczniom możliwość nabycia umiejętności w wydobywaniu surowców spod dna akwenów wodnych.

Poprawa konkurencyjności międzynarodowej

Państwo niemieckie wychodzi z założenia, że przy sięgającym 90% udziale sprzedaży zagranicznej w przychodach stoczni, kluczowe jest zapewnienie im zdolności do konkurencyjności za granicą. W realizacji tego celu ma pomóc stworzenie specjalnych instrumentów finansowych dla stoczni, które zwiększą potencjał finansowania inwestycji. Umożliwia to program gwarancji eksportowych (5,5 mld euro w 2014 roku), a także kredytów zabezpieczający przed ryzykiem wahań stopy procentowej przy budowie statków (od 2003 roku udzielono kredytów na sumę 15 mld euro na budowę 103 statków). Państwo dofinansowuje też udział firm w branży stoczniowej w targach zagranicznych. Rząd też przykładą dużą wagę do zapewnienia kontraktów dla branży stoczniowej na budowę statków dla wojska, a także wspiera ją politycznie w zdobywaniu kontraktów dla marynarki wojennej innych państw. Poprawie konkurencyjności sektora budowy statków służą też działania z zakresu polityki podatkowej, takie jak: ograniczenie od tego roku podatku od pensji załóg statków pływających pod niemiecką banderą (wcześniej obowiązywało jedynie 40% zwolnienie od podatku, jeśli członek załogi przebywał na statku dłużej niż 183 dni w roku).

Rozwój technologii ochrony środowiska

RFN dostrzega też szansę na wsparcie określonych technologii z branży stoczniowej, wykorzystując argumenty ekologiczne jako motyw ich dotowania. Rząd przeznacza znaczące środki na dofinansowanie innowacyjności stoczni, ośrodków badawczych i akademickich. Dotowany jest rozwój silników napędzanych LNG poprzez m.in. wsparcie badań i rozwoju tej technologii, obniżenie podatków od energii od LNG, dofinansowanie instalacji silników LNG w statkach. Niemcy lobbują także za granicą na rzecz podwyższania standardów ochrony środowiska, tak żeby zwiększyć zapotrzebowanie za granicą na produkty niemieckich stoczni, spełniających wysokie normy ekologiczne.

ANEKS:

Pomoc niemieckiego państwa dla stoczni podczas globalnego kryzysu finansowego

Do czasu globalnego kryzysu finansowego obroty stoczni kształtowały się na dosyć stabilnym poziomie 6 mld euro a połowa sprzedaży pochodziła z eksportu. Kryzys uderzył w branżę z opóźnieniem (gdyż cykl produkcji statku wy-

nosi kilka lat) i w 2008 roku obroty stoczni spadły o 26% do 5,3 mld euro a zatrudnienie w stocznjach spadło o 7% do 21,2 tys. osób. W okresie kryzysu 6 dużych stoczni borykało się z brakiem płynności finansowej, co zmuszało je do korzystania z pomocy rządowej. Rząd aktywnie brał udział w poszukiwaniu inwestorów zagranicznych, chętnych do przejęcia stoczni, co przyniosło wymierne rezultaty – w 2009 roku stocznia Bohm+Vos została sprzedana arabskiemu funduszowi Abu Dhabi, natomiast stocznie Wadan rosyjskiemu inwestorowi Witaliemu Jusufowowi. Do stycznia 2010 roku rząd federalny udzielił branży gwarancji i kredytów na sumę 421 mln euro – większość z tych środków przeznaczono dla branży w ramach rządowego II pakietu koniunkturalnego, który został uruchomiony jako pomoc dla gospodarki w 2009 roku – okresie najwyższej recesji w powojennej historii Niemiec. W 2011 roku budżet ministerstwa gospodarki na wsparcie dla gospodarki morskiej wzrósł o 12,5% do 114 mln euro. Z tego 51,7% przeznaczono na wsparcie technologii związanych z logistyką morską, 24,8% wydano na wsparcie technologii związanej z budową statków a 10% na innowacyjność stoczni a 8,7% na badania i rozwój w obrębie elektromobilności.

W 2009 roku zwiększono zakres gwarancji kredytowych dla finansowania budowy statków do 90% ich wartości w celu ratowania kontraktów dla stoczni, gdyż 58 z 190 kontraktów na dostawy statków było zagrożonych anulowaniem. Wg danych banku dla przemysłu związanego z budową żegluga wodną finansował on jeszcze w 2008 r. kredyty na sumę 8 mld euro (wzrost o 30%), z czego 82,5% stanowiły kredyty a 9,6% linie kredytowe. Była to największa grupa kredytów udzielona przez tę instytucję stanowiąca aż 24,6% jej portfela. Jednak już w 2009 r. posiadał on w swoim portfelu kredyty dla przemysłu żegluga 14 mld euro, z czego 0,9 mld euro przypadło na same stocznie. Jednak bank zaznacza również, że finansował również dopłaty do stóp procentowych wysokości 0,65 mld euro a także kontrakty na statki na zlecenie państwa wysokości niespełna 1 mld euro, które również zapewne trafiło do niemieckich stoczni. Daje to w sumie kwotę rządu 2,55 mld euro dla samego przemysłu stoczniewego, którego obroty wynosiły wówczas 6 mld euro rocznie.

Wykaz wybranych programów wsparcia dla stoczni z ostatnich lat

Ministerstwo Gospodarki i Energii

- Program zwiększania konkurencyjności stoczni oraz wspierania miejsc pracy w przemyśle budowy statków—Innovativer Schiffbau sichert wettbewerbsfähige Arbeitsplätze.
- Kompleksowy program obejmujące liczne projekty mające na celu podwyższenie poziomu technologicznego portów—Innovative Seehafentechnologien „ISETEC II”.

- Zwiększenie konkurencyjności gospodarki wodnej—Steigerung der Wettbewerbsfähigkeit der maritimen Wirtschaft.
  - Program wspierania długoterminowego finansowania inwestycji w badania i rozwój nowych produktów, usług—ERP-Innovationsprogramm. W fazie badań i rozwoju firmy mogą liczyć na kredyty wysokości 100% inwestycji (do 5 mln euro). Natomiast w fazie wprowadzania na rynek przedsiębiorstwa mogą oczekiwać kredytów finansujących do 50% inwestycji tj. do 1 mln euro (w starych landach) oraz 80% inwestycji tj. 2,5 mln euro (w nowych landach).
  - Program wspierający ochronę klimatu i efektywności energetycznej i oferujący wsparcie na m.in. optymalizację zużycia energii w przemyśle a także w budownictwie—Technologieprogramm Klimaschutz und Energieeffizienz .
  - Program wspierania innowacyjności średnich przedsiębiorstw, w ramach którego firmy zatrudniające od 50 do 250 pracowników mogą liczyć na bezwrotną dotację 35-45% kosztów na inwestycje w innowacyjność—Zentrales Innovationsprogramm Mittelstand.
  - Program wspierania wdrażania nowych technologii komunikacyjnych w średnich przedsiębiorstwach—Autonomik.
  - Program wspierania wspólnych inwestycji w badania i rozwój przez różne firmy z jednej branży oferujący dotacje do 100% na inwestycje w urządzenia, kadry oraz usługi poprawiające konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw—Industrielle Gemeinschaftsforschung (IGF).
- Ministerstwo Nauki i Rozwoju
- Wsparcie badań nad zmianami klimatu w tym m.in. urządzeń i systemów służących badaniu klimatu—Meeresforschung / Polarforschung.
  - Program wsparcia technologii produkcji zapewniającej niemieckim przedsiębiorstwom utrzymanie pozycji światowego lidera w dziedzinie przemysłu—Forschung für die Produktion von morgen. Pomoc w formie dotacji wysokości 25% (badania eksperymentalne), 50% (badania przemysłowe) i 100% (badania podstawowe) wartości inwestycji, przy czym progi mogą być wyższe dla małych i średnich przedsiębiorstw.
  - Wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw w obrębie inwestycji m.in. w technologii produkcji, komunikacji i efektywności energetycznej—KMU-innovativ.
  - Wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw przy inwestycjach w nowe technologie komunikacyjne i informacyjne m.in. w dziedzinie większej automatyzacji produkcji maszyn, zwiększenia mobilności i logistyki—IKT 2020.
  - Program wsparcia innowacji w regionach poprzez dofinansowywanie poszczególnych projektów—

Innovative regionale Wachstumskerne. Przykładowo w ramach tego programu dofinansowano innowacyjne rozwiązania w dziedzinie transportu gazu a także systemy zarządzania statkami.

- Programy zwiększania bezpieczeństwa technologii—Sicherheitsforschungsprogramm.
- Program wsparcia technologii magazynowania CO₂—Geotechnologien – BMBF/DFG-Sonderprogramm sowie Geologische CO₂-Speicherung.

Służby ds. Transportu, Budownictwa, Urbanistyki i Planowania Regionalnego

- Wsparcie przedsiębiorstw w wymianie silników w statkach na silniki Diesla w wysokości do 40% dla sektora MŚiP oraz 30% dla pozostałych—Förderprogramm für emissionsärmere Dieselmotoren von Binnenschiffen .
- Wsparcie projektowania i budowy łączonych tras drogowych z torami kolejowymi i szlakami morskimi w postaci dotacji do 85% wartości inwestycji—Förderung von Umschlaganlagen des Kombinierten Verkehrs (KV).
- Wsparcie finansowe wymianie floty na jednostki bardziej efektywne energetycznie w żegludze śródlądowej poprzez dotację do 6% wartości (do 100 tys. euro) - Modernisierung der deutschen Binnenschiffsflotte und Pilotvorhaben für innovative Techniken in der Binnenschifffahrt.
- Program wspierania zastosowania efektywnych ekologicznie paliw (ogniw paliwowych i wodoru) - Nationales Innovationsprogramm Wasserstoff- und Brennstoffzellentechnologie.
- Program wspierania projektów pilotażowych pomagających tworzyć nowe rozwiązania dla ochrony środowiska—Umweltinnovationsprogramm.

Ministerstwo Obrony Narodowej

- Wspieranie badań i rozwoju technologii wojskowej—„Wehrtechnische Forschung und Technologie“ u.a. in den Bereichen Aufklärung, Navigation, Simulation, Satellitentechnik, seegestützte Plattformen, IKT.

Ponadresortowe

- Wspieranie innowacyjnych rozwiązań w dziedzinie technologii energetycznych—Innovation und neue Energietechnologien (5. Energieforschungsprogramm) (ministerstwo gospodarki, ministerstwo rolnictwa, ministerstwo środowiska, ministerstwo nauki i rozwoju).
- Program kompleksowego wsparcia mobilności technologii transportowych w tym m.in. rozwój żegludgi śródlądowej, ulepszanie szlaków wodnych, zwiększenia bezpieczeństwa transportu wodnego—Mobilität und Verkehrstechnologien (3. Verkehrsforschungsprogramm) (ministerstwo gospodarki, ministerstwo rolnictwa, ministerstwo śro-

dowiska, ministerstwo nauki i rozwoju, ministerstwo infrastruktury).

- Program finansowania kredytów zabezpieczający przed ryzykiem wahań stopy procentowej przy budowie statków—Übernahme von Gewährleistungen zur Absicherung des Zinsrisikos bei der Refinanzierung von CIRR-Krediten für den Bau von Schiffen (ministerstwo finansów, ministerstwo gospodarki).

ERP-Umwelt- und Energieeffizienzprogramm (ministerstwo gospodarki, ministerstwo środowiska) wsparcie inwestycji w technologie efektywności energetycznej

Oprócz tego stocznie mogły również uczestniczyć w programach wsparcia Unii Europejskiej w tym szczególnie 7. Ramowym Programie Badawczym w ramach IDEAS (badania dotyczące wysokich technologii), PEOPLE (wymiany i doksztalcanie pracowników), CAPACITIES (infrastruktura badawcza), COOPERATION (koordynacja różnych środków). Niemieckie stocznie preferowały uczestnictwo w 2 ostatnich funduszach. W 2007 r. stocznia Wärtsilä's Ship Design otrzymała kontrakt na budowę wielofunkcyjnego lodołamacza AURORA BOREALIS w ramach CAPACITIES. Natomiast w ramach COOPERATION niemieckie stocznie realizowały projekty w ramach energii, środowiska i transportu.

APEL Stowarzyszenia „Nasz Gdańsk”

"Każdy z Was, młodzi Przyjaciele, znajduje też w życiu jakieś swoje Westerplatte, jakiś wymiar zadań, które trzeba podjąć i wypełnić, jakąś słuszną sprawę, o którą nie można nie walczyć, jakiś obowiązek, powinność, od której nie można się uchylać, nie można zdezerterować. Wreszcie, jakiś porządek prawd i wartości, które trzeba utrzymać i obronić, tak jak to Westerplatte. Utrzymać i obronić, w sobie i wokół siebie, obronić dla siebie i dla innych".

Św. Jan Paweł II w Gdańsku na Westerplatte w czerwcu 1987 roku.

Szanowni Państwo!

Dla Polski wartością rozumianą przez szereg pokoleń był Gdańsk, jako symbol przynależności Naszego Państwa do morza, do świata. Gdańsk, na przestrzeni wieków był dumą Korony Polskiej. Był najbogatszym miastem w Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Tutaj o Jego wartość rozpoczął się kataklizm XX wieku. To w Gdańsku zapoczątkowany został upadek komunizmu uwalniając od tyranii połowę Europy i część narodów świata. Dzisiaj Gdańsk jest Polski. Po Drugiej Wojnie Światowej z mozelem odbudowany wysiłkiem strypanych wojną Polaków przesiedlonych z wschodnich rubieży. Oni uznali, że ważny dla Ojczyzny jest Polski Gdańsk. To stąd, świadomość mieszkańców emanowała na cały kraj. Prosi robotnicy definiowali wartości. Powstała „Solidarność”. Wcześniej – w PRL – zbudowano w Gdańsku zewnętrzny, największy na Bałtyku Port Północny i obok Rafinerii Nafty. W tamtym porządku świata było to wyzwoleniem spod panowania ropociągu „Przyjaźń”, a tamta niesuwerenna Polska – wówczas – stawała się państwem bardziej wolnym.

Dzisiaj polski rząd określa strategiczne cele. Rewitalizacja gospodarki morskiej staje się podstawą dalszego rozwoju gospodarczego kraju. Nie sposób nie określić fundamentalnego priorytetu dla tego rozwoju – to Gdańsk! I nie dlatego, że ma taką historię. I nie dlatego, że My Gdańszczanie się o to upominamy, ale dlatego, że ekonomia, geografia i czas daje nam taką niepowtarzalną szansę, której zmarować – nie można! Polska racja stanu musi być ponad jakimkolwiek ambicjami. Musi opierać się o sens działań, ich skuteczność i twardy realizm.

Otwórzmy Drugą Połowę Gdańskiego, Polskiego Okna Na Świat!

Tak jak przed wojną - Gdynię, tak jak po wojnie - Port Północny, tak teraz zbudujmy w Gdańsku „drugą” port z częścią przeladunkową – Port Zewnętrzny i zupełnie nowy Port Wschodni z Bazą Promową i z Portem Jachtowym dla turystów morskich z całej Europy Południowej, Środkowej i Wschodniej.

Dlaczego Gdańsk?

- Położenie geograficzne.** Dar od losu, czyli naturalny tor wodny. Do Gdańska mogą wpływać największe statki zdolne do wejścia na Bałtyk i żadne ograniczenia nie stanowią przeszkody. Gdańsk jest największym portem na Bałtyku, a może być portem najważniejszym, który w pełni realizować będzie koncepcję hub'a portowego dla krajów nadbałtyckich. Nowa, największa, bezpieczna przystań dla jachtów w nowatorskiej koncepcji „cumuj i jedź” wraz z nabrzeżem promowym stworzy węzeł dla dalszej podróży turystów morskich na południe.
- Komunikacja.** Tak jak kiedyś bursztynowy szlak, tak teraz Gdańsk jest początkiem transeuropejskiej autostrady z północy na południe TAM/A1, która łączyć może morze z południem i wschodem. Jest Wisła. Oba porty i rzeczny, i morski powinny tworzyć nowoczesny intermodalny zespół portowy. W Gdańsku jest dla takiego przedsięwzięcia zaplecze lokalizacyjne.
- Aktualna koniunktura gospodarcza.** Jesteśmy w trakcie rewolucji gospodarczej. Technologie zapewniają coraz więcej wygod. Ludzie coraz więcej podróżują. Świat staje się coraz bliższy. Znaczenia nabiera konieczność sprostania temu zarówno w wymianie towarowej oraz przemieszczaniu się ludzi. Z drugiej strony bezpośredni styk kultur cywilizacyjnych głównie w południowo-zachodnich krańcach Europy stwarza bezpieczną alternatywę właśnie na naszym wybrzeżu.
- Istniejące zaplecze lokalizacyjne.** Istnieje rezerwa terenowa dla nowego portu i jego zaplecza pomiędzy Przekopem Wisły, a gdańskimi dzielnicami: Rudniki, Stogi, Olszynka - na całej długości Martwej Wisły.
- Zaplecze społeczne.** Gdańsk jest miastem ludzi wykształconych i pracowitych. Budowa drugiego Portu Zewnętrznego, Portu Wschodniego, integracja z Wisłą, organizacja zaplecza logistycznego, obsługa turystów morskich uruchamiać będzie pokłady zaangażowania. Wzrośnie efektywność pracy wynikająca z faktycznej wartości dodanej pobudzającej gospodarkę w perspektywie długofalowej. To jest właśnie wyznacznik bezpieczeństwa socjalnego dla rodziny i dla kolejnych pokoleń.

Taki rozwój Gdańska pociągnie za sobą rozkwit całej branży morskiej. Na wybrzeżu naturalną konsekwencją będzie wzrost znaczenia miast morskich, które będą musiały podjąć dywersyfikację obrotu towarowego. Dotyczyć to będzie głównie Gdyni, Szczecina i Elbląga. Istotnym rozwinięciem się zaplecze ze wsparciem technologicznym i wytwórczym w kraju. Nie można sobie wyobrazić rozwoju wybrzeża bez rozwoju floty, budowy statków, a w przypadku turystyki morskiej jachtów. Polska nauka, jak mało w jakiej dziedzinie, właśnie w okrętownictwie, miała największe sukcesy. To jest szansa dla faktycznej inowacyjności, w której możemy być wiodącymi, a nie dalekimi naśladowcami. Zaplecze rozwojowe dla nauki wymaga centrów gospodarczych, a w tej koncepcji są one naturalne.

Tak może być uruchomione koło zamachowe gospodarki państwa. Jest oczywiste, że jest to zadanie na pokolenie. Teraz jednak powinien być wyznaczony rzecznik tej strategii, reprezentujący rząd i ministra odpowiedzialnego za gospodarkę morską. Byłby on pełnomocnikiem w Gdańsku, który w oparciu m.in. o lokalne środowiska gospodarcze, opiniotwórcze i naukowe będzie miał możliwość usystematyzowania postulatów. Byłoby to ważne wzmocnienie budownictwa strategii planu Wicepremiera Mateusza Morawieckiego.

Alternatywa jest niestety zatrzymanie się na średnim szczeblu rozwoju. Blokowanie Gdańska utrzyma wprawdzie relikty zapewniający sens dla Jarmarku Św. Dominika, ale zaprzępać ekspansję gospodarczą i szanse rozwoju dla całego kraju.

Dzisiaj Państwo zebrani na Kongresie współtwórcy rząd. Dzisiaj ponosicie pełną odpowiedzialność, ale tę odpowiedzialność musicie rozumieć w perspektywie racji stanu, pozycji Polski oraz zapewnienia bytu kolejnym pokoleniom. Jesteśmy pewni, że takie są Państwa intencje, ale apelujemy, aby mogły stać się one wyzwaniem dla całego narodu, dla młodego pokolenia. Aby zarysowany cel był sensem pracy, rozwoju, powodem do powrotów do Ojczyzny i dumy z Niej.

Otwórzmy Drugą Połowę Gdańskiego, Polskiego Okna Na Świat!

Ireneusz Lipecki
Stowarzyszenie „Nasz Gdańsk”

[Handwritten signatures and stamps]

BEKTOR PG
prof. Henryk Krzwicki

Fundacja Naukowo-Techniczna „GDAŃSK”
dr inż. Bogdan Sedler
Przewodniczący

Prof. dr hab. Ryszard Kalliszczak
Dr. hab. Piotr

Prof. dr hab. inż. Jerzy Gluch
Wydział Oceanotechniki i Okrętownictwa P.G.

PRZEWODNICZĄCY KZ NSZZ „Solidarność”
Uniwersytetu Gdańskiego
Prof. nadzw. dr hab. Franciszek Makuszt

RADNY MIASTA GDAŃSKA w sesji 2014-2018
NIP 563 01 28 902 REG 181254531
Województwo Pomorskie

PRZEWODNICZĄCY KZ NSZZ „Solidarność” Portu Gdańsk
80-955 Gdańsk, ul. Zamkowa 18
t. 343-93-50, fax 343-92-20
NIP 563 01 28 902 REG 181254531
Województwo Pomorskie

APEL Stowarzyszenia Wspierania Techniki Polskiej w sprawie Muzeum Techniki i Przemysłu

Kamil Wójcik
Prezes Stowarzyszenia
Wspierania Techniki Polskiej

Drodzy inżynierowie, sympatycy polskiej techniki, specjaliści i eksperci,

My wszyscy razem jesteśmy polskim społeczeństwem technicznym, wymieniamy się setkami informacji dotyczącymi problemów rozwiązywanych przez nasze branże, realizując między innymi usprawnienia obecnych rozwiązań. To dzięki wspólnemu wysiłkowi tworzymy dobre rozwiązania, wpływając na jakość polskiej techniki, stając się coraz bardziej innowacyjnymi. W naszych specjalistycznych, branżowych społecznościach niejednokrotnie doceniamy tych, którzy dzieląc się własnymi doświadczeniami i przemyśleniami dają nam wszystkim wartość dodaną. Ta wartość dodana pozwala niejednokrotnie pokonywać przeszkody w dziedzinach technicznych, z którymi się niejednokrotnie mierzymy. Osiągnięcia polskiej techniki jeszcze dzisiaj można z powodzeniem oglądać w Muzeum Techniki i Przemysłu w Warszawie, miejscu, w którym ostatecznie doceniani są Ci, którzy mieli lub mają swój wkład w rozwój polskiej techniki.

Wielu młodych Polaków swoją fascynację polską techniką rozpoczyna w Muzeum Techniki i Przemysłu. To tutaj budują pierwszy fundament dla własnego przekonania, że "my Polacy, jesteśmy w stanie osiągać sukcesy międzynarodowe tu w Polsce". To między innymi można odczuć oglądając maszynę szyfrującą Enigma, przypominając sobie, że to dzięki nam II Wojna Światowa została zakończona w 1945 roku, a nie później.

Zdaniem wielu z nas wszyscy Polacy powinni mieć szansę

zostać zauważonym i być docenionym za szczególne osiągnięcia. Powinni, bo los tej jednostki muzealnej jest obecnie zagrożony. Jej istnienie zależy wyłącznie od naszej wspólnej świadomości, że my - Polacy potrzebujemy miejsca, w którym kolejne pokolenia będą budować swoją wiarę na sukcesach poprzednich.

Z tego powodu, w imieniu Stowarzyszenia Wspierania Techniki Polskiej, zwracam się do Was, świadomych czytelników i specjalistów, o wsparcie Kampanii "Ratujemy Muzeum Techniki".

Aby wesprzeć Kampanię wystarczy wejść na stronę <http://swtp.pl/nasze-inicjatywy/ratujemy-muzeum-techniki> i wypełnić deklarację poparcia.

Tylko wspólnie jesteśmy w stanie przypomnieć społeczeństwu i przekonać ostatecznie decydentów, że Polska, jak wszystkie cywilizowane państwa, zasługuje aby mieć własne Muzeum Techniki, w którym młode pokolenia będą mogły budować wiarę w swoje możliwości tworzenia fantastycznych rozwiązań, opartą na sukcesach poprzednich pokoleń Polaków.

Zadbajmy wspólnie o nasze polskie Muzeum Techniki i Przemysłu.

Zespół Usług Technicznych PR FSNT NOT w Gdańsku

Zespół Usług Technicznych Pomorskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku współpracuje z wieloma ekspertami reprezentującymi różne dziedziny techniki.

Zapraszamy do zapoznania się z drugą częścią artykułu, w którym przedstawiono podstawowe zasady stosowa-

nia, rodzaje oraz pełnione funkcje oświetlenia awaryjnego instalowanego w obiektach budowlanych wynikające z aktualnych przepisów.

MK

Oświetlenie awaryjne. Aktualne przepisy i normy - część II

dr inż. Henryk BORYŃ
Stowarzyszenie Elektryków Polskich

Fot.: internet

4. WYMAGANIA EKSPLOATACYJNE

4.1. Warunki dopuszczenia do eksploatacji

Nowelizacja przepisów przeciwpożarowych obowiązujących w obiektach budowlanych wprowadziła kolejne zmiany w przepisach dotyczących instalacji oświetlenia awaryjnego. Zmiany te w zasadniczy sposób zmieniają warunki dopuszczenia do eksploatacji opraw stosowanych do oświetlenia awaryjnego, na przykład w budynkach przemysłowych, hotelach, czy innych obiektach użyteczności publicznej. W wymienionych obiektach, zgodnie z ogólnymi przepisami budowlanymi muszą być stosowane systemy ochrony przeciwpożarowej, którym należy zapewnić konserwację i naprawy w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie.

Zgodnie z wymaganiami zawartymi w art. 5. ustawy [2] „Obiekt budowlany wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, [...] projektować i budować [...] zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając [...] spełnienie wymagań podstawowych dotyczących [...] bezpieczeństwa pożarowego [...]”. Realizacja tego wymagania oznacza, że obiekty budowlane muszą zostać wyposażone w **urządzenia przeciwpożarowe** o różnym przeznaczeniu. Stosowanie urządzeń przeciwpożarowych jest szczegółowo regulowane przez rozporządzenie [10] zmieniające rozporządzenie z roku 2007. Nowe rozporządzenie podaje w § 2 ust. 1 (a dokładniej w załączniku nr 1) listę kilkudziesięciu urządzeń stosowanych w praktyce. Wśród nowych urządzeń uznanych za urządzenia przeciwpożarowe znalazły się:

- oprawy oświetleniowe do instalacji oświetlenia awaryjnego (grupa 13 poz. 2),

- przewody i kable elektryczne oraz światłowodowe, stosowane do zasilania i sterowania urządzeniami służącymi ochronie przeciwporażeniowej (grupa 14 poz. 2),
- zamocowania przewodów i kabli wymienionych wyżej (grupa 14 poz. 3).

Wprowadzenie znowelizowanego rozporządzenia [10] spowodowało istotne zmiany w warunkach dopuszczenia do eksploatacji zarówno wspomnianych wyżej opraw oświetleniowych jak i przewodów i kabli. Należy bowiem pamiętać, że zgodnie z ustawą [1] urządzenia przeciwpożarowe, czyli według art. 7 ust. 1 „wyroby służące zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, wprowadzane do użytkowania w jednostkach ochrony przeciwpożarowej oraz wykorzystywane do prowadzenia działań ratowniczych **mogą być stosowane wyłącznie po uprzednim uzyskaniu dopuszczenia do użytkowania**”.

Procedurę uzyskania takiego dopuszczenia do użytkowania urządzenia przeciwpożarowego, czyli uzyskania odpowiedniego świadectwa dopuszczenia, precyzują rozporządzenia:

- [10], określające szczegóły zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania;
- [6], definiujące nie tylko szczegółowe czynności realizowane w procesie dopuszczenia do eksploatacji, ale również czynności wykonywane przy zmianach i kontroli wydawania tego dopuszczenia.

Inaczej mówiąc, obowiązek uzyskania dopuszczenia do użytkowania dotyczy zarówno opraw do oświetlenia awaryjnego, jak i przewodów oraz kabli wraz z ich zamocowaniami służącymi ochronie przeciwporażeniowej.

Jedyną instytucją uprawnioną do wydawania świadectw dopuszczenia do użytkowania urządzeń przeciwpożarowych powołaną w §5 pkt. 3. rozporządzenia [10] jest Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego - Państwowy Instytut Badawczy (CNBOP-PIB) w Józefowie k/Otwocka. Procedura certyfikacji wyrobu w Centrum obejmuje trzy etapy:

1. złożenie wniosku z odpowiednią dokumentacją techniczną,
2. przeprowadzenie badań laboratoryjnych:
  - w jednostce certyfikującej, lub
  - w innym laboratorium akredytowanym lub notyfikowanym, lub
  - w innych laboratoriach, jeżeli badania są wykonane metodami akceptowanymi przez jednostkę certyfikującą,

przy czym w dwu ostatnich przypadkach jednostka certyfikująca ocenia wyrób na podstawie dostarczonych sprawozdań z badań,

3. ocenę warunków techniczno-organizacyjnych (WTO) produkcji ocenianego wyrobu w siedzibie producenta.

Ze szczegółami postępowania certyfikacyjnego można się zapoznać w informatorze [21] lub na stronie internetowej [22].

4.2. Podstawowe zasady eksploatacji instalacji oświetlenia awaryjnego

Prawidłowa realizacja wszystkich funkcji oświetlenia awaryjnego jest podstawą uzyskania określonego poziomu bezpieczeństwa eksploatacji obiektu budowlanego. Wymaga to nie tylko konstrukcji sprzętu zgodnej z zaleceniami opisanymi wyżej, ale również wykonywania w czasie jego eksploatacji szeregu czynności kontrolnych potwierdzających dobry, aktualny stan techniczny badanej instalacji. Według rozporządzenia [9] § 3 ust. 1 i 2 oświetlenie awaryjne, jak każde urządzenie przeciwpożarowe, powinno być wykonane zgodnie z projektem uzgodnionym przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, a warunkiem dopuszczenia do jego użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich prób i badań, potwierdzających prawidłowość jego działania. Oświetlenie awaryjne należy poddawać przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym, zgodnie z zasadami i w sposób określony w normie [12] dotyczącej tego oświetlenia, w dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcji obsługi, opracowanych przez jego producentów. Zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia [9] nadzór i kontrola oświetlenia awaryjnego jest obowiązkowa i powinna być przeprowadzana w okresach ustalonych przez producenta, jednak nie rzadziej niż raz w roku.

Czynności wykonywane podczas kontroli oświetlenia ewakuacyjnego powinny obejmować sprawdzenie zgromadzonej dokumentacji technicznej sprzętu i wcześniej przeprowadzonych badań, oraz aranżacji oświetlenia ewakuacyjnego i rozmieszczenia jego opraw w badanym

obiekcie. Sprawdzenia te realizuje się okresowo w przeglądach o różnym zakresie:

- **codziennym** – ograniczonym do sprawdzenia wskaźników prawidłowości działania centralnego zasilania opraw,
- **comiesięcznym** – realizowanym ręcznie lub automatycznie z rejestracją wyników badań. Sprawdza się działanie systemu i poszczególnych jego elementów poprzez symulację uszkodzenia zasilania podstawowego w czasie niezbędnym do upewnienia się o prawidłowości funkcjonowania oświetlenia w stanie awaryjnym oraz po przywróceniu zasilania podstawowego,
- **rocznym** (dokonywanym przez uprawnioną jednostkę) – obejmującym zakres sprawdzenia comiesięcznego oraz dodatkowo kontroli każdej oprawy oświetleniowej i znaku w pełnym znamionowym czasie działania zgodnie z zaleceniami producenta. Zaleca się również sprawdzenie poprawności działania układów ładowania akumulatorów.

Każdy kontrolowany obiekt powinien mieć założony dziennik, pełniący rolę archiwum dokumentującego wszystkie przeprowadzane przeglądy oświetlenia ewakuacyjnego oraz wykaz przeprowadzonych napraw urządzeń czy ich elementów. Wszystkie urządzenia powinny mieć swoje numery ewidencyjne. Dokumentacja powinna zawierać projekt techniczny systemu, schemat rozmieszczenia oświetlenia ewakuacyjnego z podanymi wymaganymi natężeniami oświetlenia i czasem świecenia. Wszystkie urządzenia zastosowane w systemie muszą posiadać niezbędne certyfikaty i deklaracje zgodności producentów, wystawione na bazie wyników badań przeprowadzanych w swoich laboratoriach lub w jednostkach do tego uprawnionych.

5. PODSUMOWANIE

Przedstawione powyżej informacje pozwalają na sformułowanie następujących wniosków:

- oświetlenie awaryjne pełni szereg istotnych funkcji związanych z bezpieczeństwem eksploatacji obiektu budowlanego, według aktualnych przepisów jest zaliczone do grupy urządzeń przeciwpożarowych,
- konstrukcja i wykonanie elementów instalacji oświetlenia awaryjnego musi spełniać wymagania narzucone przepisami, a ich spełnienie musi być potwierdzone uzyskaniem odpowiednich certyfikatów,
- oprawy stosowane w oświetleniu awaryjnym oraz zespoły kablowe do ich zasilania lub sterowania mogą być przedmiotem obrotu na rynku i stosowania wyłącznie po uzyskaniu wymaganego świadectwa dopuszczenia.

BIBLIOGRAFIA

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. 2009 r., nr 178, poz. 1380 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (Dz. U. 1994 r., nr 89, poz. 414 z późn. zm.).

3. Ustawa z 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. 2002 r., nr 166, poz. 1360, z późn. zm.) - tekst jednolity Dz. U. 2010 r., nr 138, poz. 935.
4. Rozporządzenie MI z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2002 r., nr 75, poz. 690, z późn. zm.).
5. Rozporządzenie MG z dnia 27 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących ograniczenia wykorzystywania w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym niektórych substancji mogących negatywnie oddziaływać na środowisko. (Dz. U. 2007 r., nr 69, poz. 457, z późn. zm.).
6. Rozporządzenie MSWiA z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych czynności wykonywanych podczas procesu dopuszczenia, zmiany i kontroli dopuszczenia wyrobów, opłat pobieranych przez jednostką uprawnioną oraz sposobu ustalania wysokości opłat za te czynności (Dz. U. 2007 r., nr 143, poz. 1001).
7. Rozporządzenie MT z 9 sierpnia 2007 r. uchylające rozporządzenie w sprawie dokonywania oceny zgodności aparatury z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi kompatybilności elektromagnetycznej oraz sposobu jej oznakowania (Dz. U. 2007 r., nr 150, poz. 1070).
8. Rozporządzenie MG z 21 sierpnia 2007 r. w sprawie wymagań zasadniczych dla sprzętu elektrycznego (Dz. U. 2007 r., nr 155, poz. 1089).
9. Rozporządzenie MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 r., nr 109, poz. 719).
10. Rozporządzenie MSWiA z dnia 27 kwietnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. 2010 r., nr 85, poz. 553).
11. PN-EN 1838:2013-11E Zastosowania oświetlenia. Oświetlenie awaryjne.
12. PN-EN 50172:2005P Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego.
13. PN-EN 50200:2016-01E Metoda badania palności cienkich przewodów i kabli bez ochrony specjalnej stosowanych w obwodach zabezpieczających
14. PN-EN 60598-1:2015-04E Oprawy oświetleniowe – Część 1: Wymagania ogólne i badania.
15. PN-EN 60598-2-22:2015-01E Oprawy oświetleniowe. Część 2-22: Wymagania szczegółowe. Oprawy oświetleniowe do oświetlenia awaryjnego.
16. PN-EN 61347-2-7:2012P Urządzenia do lamp. Część 2-7: Wymagania szczegółowe dotyczące urządzeń elektronicznych zasilanych z akumulatorów, do oświetlenia awaryjnego (z własnym zasilaniem).
17. PN-HD 60364-5-559:2012E Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Inne wyposażenie. Oprawy oświetleniowe i instalacje oświetleniowe.
18. PN-HD 60364-5-56:2010P Instalacje elektryczne niskiego napięcia. Część 5-56: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Instalacje bezpieczeństwa.
19. PN-EN 1363-1:2012P Badania odporności ogniowej. Część 1: Wymagania ogólne.
20. N SEP-E-005:2013 Dobór przewodów elektrycznych do zasilania urządzeń przeciwpożarowych, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru.
21. Informator o świadectwach dopuszczenia. Wyd. CNBOP-PIB. Józefów, luty 2013 r.
22. strona internetowa: <http://www.cnbop.pl>

POMORSKA RADA FSNT NOT W GDAŃSKU

ZAPRASZAMY DO POLUBIENIA NASZEJ STRONY NA :

- ✓ **zapowiedzi**
- ✓ **wydarzenia**
- ✓ **informacje**

Znajdą nas Państwo wpisując: Dom Technika NOT Gdańsk

Certyfikacja Biura Pomorskiej Rady

Z dumą informujemy, że w dniach 23 - 24 czerwca 2016 roku Biuro Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku zostało poddane certyfikacji przez Polski Rejestr Statków S.A.

W wyniku audytu Biuro Pomorskiej Rady FSNT NOT w Gdańsku uzyskało certyfikat ISO 9001.

Potwierdza to wysoki standard naszej pracy i gwarantuje profesjonalizm, rzetelność i wysoką jakość realizowanych przez nas zadań i usług.

ISO 9001

**AC 014
QMS**

POMORSKA RADA FSNT NOT W GDAŃSKU

ZAPRASZA DO UDZIAŁU W KURSIE I EGZAMINIE PAŃSTWOWYM

OCHRONA RADIOLOGICZNA PACJENTA

Kurs jest skierowany do:

- ✓ pracowników realizujących procedury z zakresu rentgenodiagnostyki, radiologii zabiegowej, medycyny nuklearnej i radioterapii,
- ✓ lekarzy stomatologów, lekarzy radiologów, lekarzy wykonujących procedury związane z zakresem radiologii zabiegowej,
- ✓ fizyków medycznych oraz techników RTG obsługujących aparaty rtg.

KURS W FORMIE WYKŁADÓW I WARSZTATÓW PROWADZI MARIUSZ MASIUK

Szczegółowe informacje na temat organizowanych szkoleń znajdują się na stronie www.gdansk.enot.pl
tel. 58 321 84 05, e-mail: szkolenia@gdansk.enot.pl

Czekamy na Twoją firmę

Pomorska Nagroda Jakości 2016 JUBILEUSZOWA XX EDYCJA

- WYPROMUJ SWOJĄ FIRMĘ
- ZOSTAŃ LIDEREM BRANŻY
- ZYSKAJ KLIENTÓW

Dołącz do prestiżowej grupy przedsiębiorstw, które reprezentują wysoki poziom zarządzania.

współorganizator

Zgłoszenia i regulamin na stronie:
www.notgdansk.pl/pomorska_nagroda_jakosci

www.notgdansk.pl

tel. 58 321 84 84

pnj@gdansk.enot.pl

PATRONAT HONOROWY:

WOJEWODA POMORSKI
DARIUSZ DRZEKICH

MIECZYSLAW STRUK
MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Prezydent
Miasta Gdańska
PAWEŁ ADAMOWICZ

Patronat Honorowy
PREZYDENT
MIASTA GDYNI
Wojciech Szustak

Patronat Honorowy
PREZYDENT
MIASTA Sopotu
Jacek Karłowicz

Słupsk

Prezydent Miasta Słupska Robert Biedron

Prezydent Miasta Tczewa Mirosław Polkowski

Burmistrz
Przełęcz Gdyni
Janusz Wróbel

PATRONAT MEDIALNY:

Dziennik
Bałtycki

Radio Gdańsk

trojmiasto.pl

BIULETYN INFORMACYJNY POMORSKIEJ RADY FSNT NOT W GDAŃSKU

Opracowanie redakcyjne: dr inż. Jan Bogusławski, inż. Paulina Orłowska, mgr Barbara Wiśniewska
Kontakt z Zarządem i Biurem Pomorskiej Rady:

Gdańsk, ul. Rajska 6; tel. +48 58 321 84 84; e-mail: sekretariat@gdansk.enot.pl, www.gdansk.enot.pl